

ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ

* ΜΗΝΙΑΙΑ ΤΕΥΧΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ *

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΑΥΤΟΥ

*

ΚΩΣΤΑΣ ΟΥΡΑΝΗΣ
ΑΙΜ. ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΟΣ
ΘΡΑΣΟΣ ΚΑΣΤΑΝΑΚΗΣ
Ι. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΣΤΡΑΤΗΣ ΜΥΡΙΒΙΑΝΗΣ
ΜΑΡΙΑ ΠΕΡ. ΡΑΛΛΗ
ΣΟΦΙΑ ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ - ΠΑΠΑΔΑΚΗ
ΑΛΚΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΨΑΘΑΣ

*

* * ΒΙΒΛΙΑ * *
ΘΕΑΤΡΟ - ΜΟΥΣΙΚΗ
ΚΑΛΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
ΔΙΑΝΟΗΣΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ο ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΪΑΝΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Α' - ΤΕΥΧΟΣ 4
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1944

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ
ΑΝΤΙΤΥΠΑ
ΠΩΛΕΙΤΑΙ
ΠΑΝΤΟΥ

1944

"ΠΡΑΚΤΟΡΙΟ ΠΝΕΥΜ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ,"
ΥΠΗΡΕΣΙΑΙ : ΤΥΠΟΥ, ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΕΠΙΣΤΗ-
ΜΟΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑΣ

- **ΑΠΛΑΛΑΜΒΑΝΕΙ :** την έπιμέ-
λεια περιοδικών και βιβλίων,
την εικονογράφηση έξωφύλλων
και κελεύων, την προμήθεια κά-
θε παραγγελίας για βιβλία ή
άλλο τι, πνευματικού περιεχο-
μένου κ.λ.π.
  - **ΠΡΟΜΗΘΕΥΕΙ :** στις εφημερί-
δες των επαρχιών, στα περιοδι-
κά και γεωικά στον τύπο δ.τι
ύλη τους χρειάζεται για τη συμ-
πληρωσή τους (άνταπόκριση
χρονολόγημα, τηλεγραφήματα,
άρθρα και ρεπορτάζ, μυστά-
σημα, διηγήματα) ως και κά-
θε είδους συνεργασίες.
  - **ΔΙΑΦΗΜΙΖΕΙ :** βιβλία και πε-
ριοδικά, διαλέξεις, εκθέσεις, συ-
ναλλίες και έν γένει κάθε πνευ-
ματική δημιουργία — οργανώ-
νει καλλιτεχνικά προγράμματα
και στέλλει αποκόμματα για κς
θε ζήτημα που θα τού ζητηθη
νά τὸ παρακολουθήση.
- Ρωτήσατέ μας για ὅτι ενδιαφέρεστε
και ζητήσατέ μας πληροφορίες γρά-
φοντάς μας : 'Ακαδημίας 34-Αθήνα.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Θ. Ν. ΣΥΝΑΔΙΝΟΥ

"ΣΤΗΝ ΚΑΨΑ
ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ,"

Δράμα εις πράξεις τρεις
και εικόνας 55

ΕΘΝΙΚΗ ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ
ΘΕΑΤΡΟΝ ΟΛΥΜΠΙΑ

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΕΡΓΑ

ΣΑΜΑΡΑ :

"ΡΕΑ,"

ΜΟΤΣΑΡΤ :

"ΑΠΑΓΩΓΗ ΑΠΟ ΤΟ ΣΕΡΑΪ"

ΡΟΣΣΙΝΙ :

"Ο ΚΟΥΡΕΥΣ ΤΗΣ ΣΕΒΙΛΛΗΣ"

ΠΟΛΥ ΓΡΗΓΟΡΑ

Π*Ο*Ι*Η*Σ*Η
ΤΕΤΡΑΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΛΥΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΪΑΝΟΣ
ΕΚΔΟΣΗ : ΠΡΑΚΤ. ΠΝΕΥΜ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

[ΟΙ «ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ» αναγγέλλουν
εδώ, ὅσα βιβλία τούσ στέλλθησαν]

Σκίπη: «Διόγ. Σολωμόσ» διάλεξη
(σελ. 48, Έκδ. Οίκος Π. Δημητρά-
κου, Αθήνα 1943).— Γ. Σταμπολή «Η
Συμφωνία της Ζωής και
το ὄθ' ανάτοσ» ποιήματα (=8 Έκ-
δοση, σελ. 128, Αθήνα 1943).— Κ.
Στούνα: «Ιστορίες τοῦ θου-
νοῦ» διηγήματα (σελ. 80, Έκδοτής Μαυ-
ρίδης, Αθήνα 1943).— «Σ κληρή Θά-
λασσα» Ιστορίες (σελ. 56, Αθήνα
1943).— Αθ. Τασσούλη: «Η Καταπο-
λιανή», Ιστορία και θρύλος (=με φω-
τογρ. και σχόλια έντός κεμένου) σελ. 68,
Αθήνα 1944).— Γ. Τρίκη: «Τὸ Βι-
βλίο της Έρωμένης» (γράμ-
ματα — πεζογράφοσ) σελ. 112, Αθή-
να 1943).— Ανρύ Προσαγιά: «Ὁ Ντο-
στογιέφσκι στὸ κατεροῦσ
ἀφόνημα (=μετ. Ν. Αμδρικοπού-
λου) σελ. 152 Έκδοτής: Ν. Γεω-
νικόλας, Αθήνα 1944).— Μ. Τσάμη:
«Σιωπηλά μιλήματ' α» ποιή-
ματα (σελ. 24, Αθήνα 1943).— Παύλου
Φλώρου: «Νοσταλγοί» διηγήματα
(=με ειλογραφίες Α. Τάσσοσ) σελ.
112, Αθήνα 1943).— Κινουτ Χάμπου:
«Στὸ ἀστρο τοῦ Φθινόπω-
ροσ», μεθιστόρημα (=μετάφραση: Βά-
σοσ Δισακάλακη σελ. 204 Έκ-
δοτής: Ίκαροσ, Αθήνα 1944).—

ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΤΕΥΧΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ
ΕΤΟΣ Α' — 1944, ΑΡΙΘ. 4 — ΑΠΡΙΛΙΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΪΑΝΟΣ

Α Δ Ε Ι Α Ζ Ω Η

ΤΗΝ ἄδεια, τὴν ἀκίνητη ζωὴ μου
κνττάω μ' ἓνα βλέμμα νυσταγμένο :
— εἶμαι σὰ μάταιη βάρδια σ' ἓνα πλοῖο
ἀπὸ καιρὸ πολὺ παροπλισμένο.

Σὰ βρόμικα νερὰ και λιμνασμένα
μὲ ζώνουν οἱ συνήθειες κ' οἱ ρουτίνες
— κι' οὔτε θνυμάμαι πιά νὰ εἶχα ἀκούσει
νὰ μὲ καλοῦν στὸ πέλαο Σειρῆνες . . .

'Ανόφελα — τὸ ξέρω ! — κι' ἂν σαλεύουν
κάποτε πόθων, μέσα μου, φτερά :
δὲ μέλλεται ν' ἀστράψει στὴ ζωὴ μου
κανεὶς μεγάλος πόνος ἢ χαρά.

'Αβουλος, μὲ τοὺς ἴδιους τοὺς ἀνθρώπους
τις ἴδιες ἄδειες μέρες θὲ νὰ ζήσω,
μ' ἓνα σαράκι — πάντα νὰ μὲ τρώει :
νικῆθηκα χωρὶς νὰ πολεμήσω . . .

Ε Ι Ν Α Ι Ω Σ Ν Α Ζ Ω . . .

ΕΙΝΑΙ ὡς νὰ ζῶ σ' ἀπόμειρο και σκεβρωμένο σπύτι
ἓνα βαρὸν κι' ἀτέλειωτο χειμῶνα — πὸν τὰ χιόνια
σωριάζουν τὴν κατάλευκη, ληθαργικὴ σιωπὴ τους
στὰ ἔρημα τὰ λιακωτὰ και τ' ἄδεια τὰ μπαλκόνια

κ' εἶναι ὡς νὰ κάθεται, σκυφτὴ και πένθιμη, ἡ ψυχὴ μου
μέσ' ἀπ' τὸ σπύτι νὰ κνττάει τὴ νέκρα τοῦ χειμῶνα
καθὼς πίσω ἀπ' τὸ τζάμι της θὰ κντταζε ἔρμο δρόμο
μὰ γοιὰ γυναῖκα, πιὸ θαμπὴ κι' ἀπὸ θαμπὴν εἰκόνα . . .

ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΛΙΟΥ ΚΑΙΡΟΥ . . .

ΚΟΡΙΤΣΙΑ τοῦ παλιοῦ καιροῦ, 'Αθηναῖς, Εἰρήνη !
Μορφές, μέσα στὴ μνήμη μου, χιμαιρικὲς κι' ὠραῖες
σὰ ρόδινες σ' ἀκίνητα βάλτων νερὰ νυμφαῖες,
τὸν τόπο ἀφότου ἀφήσατε τί νᾶχετε ἀπογίνει,

ΘΕΑΤΡΟ ΔΛΙΚΗΣ
ΘΙΑΣΟΣ

Κ. ΜΟΥΣΟΥΡΗ ΜΑΙΡΗ ΑΡΩΝΗ
Σύμπραξη : Θ. ΑΡΩΝΗ

Γ. ΟΝΕ :
Ο ΑΡΧΙΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΣ

Δράμα εις πράξεις 3

'Η μεγάλη επιτυχία
του θιάσου μας.

ΘΕΑΤΡΟ - ΘΙΑΣΟΣ

ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΑΝΔΡΕΑΔΗ

Σύμπραξη : ΑΝΤ. ΓΙΑΝΝΙΔΗ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ :

ΝΙΘΟΝ ΕΡΓΩΝ

ΕΡΑΣΤΗΣ ΑΠΟ ΧΑΡΤΟΝΙ

Σκηνοθεσία : Γ. ΣΑΡΑΝΤΙΔΗ

ΘΕΑΤΡΟ "Rex"
ΘΙΑΣΟΣ

ΜΑΡΙΚΑΣ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Α. ΜΠΟΓΡΗ :

"ΦΟΥΣΚΟΘΑΛΑΣΣΙΕΣ,"

Τρίπρακτη 'Ηθογραφία

ΔΕΥΤΕΡΑ, ΤΕΤΑΡΤΗ, ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΩΡΑ 5 Μ.Μ.
ΤΡΙΤΗ, ΠΕΜΠΤΗ, ΣΑΒΒΑΤΟ, ΚΥΡΙΑΚΗ
ΩΡΑ 3 & 5.30 Μ.Μ.

'Η νέα επιτυχία του θιάσου

κορίτσια του παλιού καιρού, 'Αθηναίς, Ειρήνη :

Ποιοι τάχα νά σās χαίρουνται, σέ ποιά νά ζήτε ξένα
ὄ έσείς πού με μαγεύατε, παιδί, στήν επαρχία
ὅπως μαγεύουν έναστρης νυχτιάς τήν ήσυχία,
γλυκές φωνές πού τραγουδᾶν τραγούδια εὐτυχισμένα,

ποιοι τάχα νά σās χαίρουνται, σέ ποιά νά ζήτε ξένα :

Σά νᾶρθαν και σās πήρανε κουρσάρικα καράβια
οὐτ' ένα μήνυμα ἀπό σās δὲν ήρθε τόσα χρόνια !
Ρημάζανε τὰ σπύτια σας—κι' ἀπ' τὰ ψηλά μπαλκόνια
έχουμε οί γριές οί βάγιες σας κυτᾶνε πρὸς τὰ βράδια :
σά νᾶρθαν και σās πήρανε κουρσάρικα καράβια . .

ΓΙΑΤΙ ΕΠΙ ΤΕΛΟΥΣ . . .

ΠΛΑΝΗΤΕΣ σάν τόν 'Οδυσσέα
χρόνια τὰ πέλαγα γυροῦμε :
— Γιατί, ἐ π ἰ τ ἔ λ ο υ ς, τίς Σειρήνες
και μεῖς μιὰ μέρα νά μὴ δοῦμε :

K. Oύρανῆς

ΟΙ " ΑΠΟΔΗΜΙΕΣ ..
ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΟΥΡΑΝΗ:

ΙΔΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ

ΕΝΑ ἀπό τὰ φλεβαριάτικα πρωινά—ήλιος μέσ' στήν καρδιά του χειμώνα — στή σοφίτα πού μένει τώρα ὁ Κώστας Οὐράνης, σέ μιὰ σοφίτα πού θυμίζει κάποιες ήμερες και πικρές ἀπό τή νοσταλγία παρισιν*ε mansardes εἶχα τήν τύχη, προσκαλεσμένος ἀπό τὸ φίλο μου ποιητή, ν' ἀκούσω μερικά τραγούδια ἀπό τίς έτοιμες γιά τύψωμα 'Αποδημίες του. 'Αποδημίες... "Ενοιωθα τή ψυχή μου νά φεύγει συντροφιασμένη με τή δική του σέ κάποια ταξίδια μακρινά, κάποια ταξίδια πού σέ σκλαβώνουν με τή γοητεία τους και χάνεις καθ' έλπίδα έπιστροφής, ταξίδια πού μᾶς ταξίδεψε ξανά καιρό, νοσταλγικός παραθοκύρης ὁ ποιητής, ὅπου, λές, τὰ αίσθήματα, οί πόθοι σου, λευκά ἀγριοπερίστερα, ἀτιθάσευτα ἀπό τή συνήθεια και τή ρουτίνα του καθημερινού, ἀναζητοῦν έρατεινούς συντρόφους γιά νά σκοτώσουν μαζί τήν πίκρα και τήν ὀδύνη τῶν ὠρῶν πού έμειναν σάν κατακάθι περασμένης, ταλαιπωρημένης ἀπό ἀσίγαστους ήμερους ψυχής...

Μέσα στή στενή σοφίτα πού ἀπό τὸ παράθυρό της ἀντικρύζει κάποιο καθετο τοίχο σάν αὐστηρό μουράγιο πού έμποδίζει τὸ πλοίο τής ψυχής ν' ἀνοιχτή στὰ πέλαγα, συλλογίζομουνά τ' ἄλλα, τὰ

παλιά ταξίδια με τή φαρμακερή ήδονή πού μᾶς λίκνισαν, εἴκοσι τόσα χρόνια πρὶν, σέ νερά ήρεμισμένα ἀπό τὸ ἀπαλώτατο εκείνο τρυφερώτατο χάδι τής ποιήσεως του Οὐράνη τῶν Νοσταλγιῶν, και ξυπνοῦσε πάλι αὐτός ὁ θλιμένος νεκρός, αὐτός πού νομίζαμε νεκρό, μέσα στὰ κατάβαθα μᾶς, και οί μνήμες οί ὑπνωμένες πού τὸν παραστέκουν πάντα, ξυπνοῦσε πάλι ὁ ρομαντικός έαυτός μας ἀπό τόσες καταιγίδες και ἀπό τόσες φουρτούνες δαρμένος, τραυματισμένος ἀπό τίς ριπές τῶν δυνατῶν ἀνέμων πού εἴκοσι και παραπάνω χρόνια ἀγωνίζονται νά σκορπίσουν και τὰ τελευταία του ξεσκίδια. Κι' ἀκουγα τὸ φίλο μου ποιητή νά καλεῖ μέσ' ἀπό τίς ὀμίχλες τῶν καιρῶν τούς ιδανικούς συνταξιδιώτες του γιά νά σαλπάρουν πάλι γιά τ' ἀσίμωτα εκείνα νησιά «πὸ σάν πλοῖα μέσ' στὰ πέλαγα, λέν, ταξιδεύουν...» και τ' ὀρθόσθητο μουράγιο γίνονταν ἀχνός και τὸ «ἀπὸ καιρὸ παροπλισμένο πλοῖο» σήκωνε πάλι τὰ πανιά του στὸν ἀγέρα του ήλιοφώτιστου πρωινού γιά τὸ ταξίδι, τὸ μεγάλο ταξίδι τής φαντασίας... "Ω, ναί, οί ἀποδημίες αὐτές δὲν είναι ποτέ χαρούμενες. Εἶναι σάν ένα ξόδι του ὀνείρου μας και τὸ παραστέκουν πάντα καῦμοι και θλίψεις βουθές,

ἀπιστίες στὸν ἴδιο τὸν έαυτὰ μας, άνιες πού μᾶς έγιναν μόνιμες λάμιες, κούραση κι ἀποθάρρυνση, ἀπραγματοποίητοι πόθοι και ἰδανικά ξεφτισμένα ἀπὸ τὰ σιφούνια τῶν καιρῶν, ἀποδημίες ἀελλισμένον... Εἶναι σάν μεγάλα περιστατικά μέσα σέ μέρες ὄσδειες πού δὲν ἀφίνουν τή συγκίνηση νά καινουργώσει τή ψυχή γιατί έχει πολὺ παλιώσει μέσα στή συνήθεια και στή ρουτίνα. Μά είναι παρ' ὄλα τούτα ἀποδημίες... Εἶναι ἡ ἀπόγνωση κρυφῆ χαρὰ τῶν desesperados...

ΟΤΑΝ ὕστερ' ἀπὸ τὸ ποιητικὸ εκείνο πρωινὸ βρέθηκα πάλι μόνος και ἡ βοή τής πολιτείας — γιατί εκεί, στή σοφίτα του ποιητῆ τῶν Νοσταλγιῶν, δὲν φτάνει οὔτε «ὁ κούφιος ὁ θόρυθος π' ἀνεβάξει ὁ δρόμος» — με γύρισε θίαια στήν πραγματικὴν ἀτμόσφαιρα τής καθημερινῆς ἀθλιότητας, προσπαθοῦσα νά ἰσορροπήσω μέσα μου τὰ συναισθήματά μου. Τὸ ταξίδι εἶχε τελειώσει, οί έσωτερικές φωνές του ξυπνημένου νεκροῦ εἶχαν σθῦσει και τ' ὄραμα διαλύθηκε. Μέσα μου ὁ νεκρός ήταν πάλι νεκρός. Προσπαθοῦσα νά μαντέψω τὸ νόημα τής γοητείας αὐτῆς πού ἡ ποίηση του Οὐράνη εξακολουθεῖ νά διαχύνει ὡς τίς κρύφιες πτυχές τής καρδιάς μας, και σάν τή γοητεία εκείνη πού εξακολουθοῦν ἀκόμη ν' ἀσκοῦν με δυσμάχη τήν ἐπιβολή οί Γάλλοι decadents, ὁ Μπωντλαίρ λόγου χάρι, ὁ Λαφόργκ μά και ἡ Οὐλαλουμ του Πόε κάποια τραγούδια του Wilde, κάποιες πικρές χιμαιρες του Βεράρεν...

Ὁ Κώστας Οὐράνης εἶν' ένας γνήσιος ρομαντικός. Και στήν 'Ελλάδα ὅπου ὁ ρομαντισμὸς μᾶς έδωκε τα πὸ ἀθλια δείγματα τής έποχῆς του ξεπεσμού του, ὁ ποιητῆς τῶν Νοσταλγιῶν έφερνε ένα αρωμα έξωτικῆς ὁμορφιάς, πρωτογνωριστής, οἰκείωνε τὸν 'Ελληνα αναγνώστη με τόπους ἀγνωστους, έπαιρνε τή ψυχή του μακριά ἀπὸ τὰ τριγυρινά του και τή σεργιάνιζε ὅπου ἡ ποιητικὴ εὐαισθησία και ἡ διψαλέα έφεση τής ἀποδημίας έρριχνε τὸν ποιητῆ πρόσκαιρο προσκυνητῆ ἡ κουρασμένον ὀδοιπόρο. Και τὸν παρακολουθοῦσαμε ὄλοι — γιατί ὄλοι ἀποζητούσαμε κάτι ξένο, κάτι ἀλλοιώτικο ἀπὸ τήν καθημερινή μας ζωή, τήν τόσο κουραστικά μονότονη, ἀποπνηχτική κάθε λαχτάρας, τή μονόχρωμη, μονότροπη, τήν ἀνιερῆ ζωή μας. Νοσταλγοῦσαμε μαζί με τὸν ποιητῆ τὰ μεγάλα ταξίδια, κάποια μελαγχολικά πάρκα, κάποια πολύθουα λιμάνια, κάποιους δρόμους και κάποιες πολύκοσμες πολιτείες γιατί μέσα εκεί νοιώθαμε ν' ἀλλάξει ντύμα ὁ κόσμος μας και με τὸν κόσμο μας ἡ ζωή. Φυγή, λοιπόν; "Ε, ναί, κάποιαν ἀπόδραση ἀπὸ τὰ γύρω μᾶς έδινε ὁ Οὐράνης και οί στίχοι του κωχελικοί, με τή ράθυμη διάθεση τῶν ἀργῶν περπατητῶν, οί θεληματικά χασιμωδικοί—γιατί ήταν και τούτος ένας τρόπος διαφυγῆς ἀπὸ τήν καμπανιστῆ μελωδία πού τόσο μᾶς κούρασε κι αὐτῆ — μᾶς εὐκόλυναν αὐτῆ τήν έξαλλη, μέσα στίς πλημμυρισμένες ἀπὸ τήν ἀνία καρδιές μας, ἐπιθυμία τής ἀποδημίας... Τί σημασία εἶχε ἂν ὁ Οὐράνης μᾶς έδινε μαζί με

τ' ὄνειρο και τή διάψευση; "Αν μαζί με τή χιμαίρα μᾶς έδινε και τήν πικρῆ γεύση του πραγματικού; Ἡ ἀποδημία του ήταν ένα ταξίδι τής ψυχῆς του, μά ένα ταξίδι χωρίς πλοηγό. Τὸ καράβι του —τὸ καράβι μας—καυαγοῦσε σέ κάτι ξέρες πού τίς γνωρίζαμε ἀπὸ πρὶν κι ὄμως θέλαμε νά τίς ξεγνοῦμε.

Ὁ Οὐράνης εἶν' ένας ρομαντικός πού έχει βαθύτερ' ἀπ' ὄλους τούς ρομαντικούς του καιροῦ τὸν τήν αίσθηση τής πραγματικότητας. Γι' αὐτὸ και τὸ δρᾶμα του είναι ἀκόμη πυκνότερο σ' ένταση κι ἀπλώνεται σέ μεγαλύτερη ἐπιφάνεια ψυχῆς. Αὐτός ὁ πόλεμος πού στήνει με τούς στίχους τους σ' ὀ,τι τὸν ταλαιπωρεῖ και τὸν πένζει είναι πόλεμος και τής δικῆς μας ψυχῆς. Μά τώρα; ἴώρα; Εἶναι οί καιροί πρόσφοροι γιά τέτοιες ψυχικές ἀποδημίες, γιά τέτοιους νοσταλγικούς περιπάτους σέ μνήμες περασμένες, μέσα στὸν ἀψή βοριά πού μάς δέρνει και πού αἰχμαλωτίζει τήν αίσθηση σ' ὀ,τι ὀριμὸ και πικρὸ μᾶς προσφέρει καθημερινά ἡ ζωή; Δὲν είναι οί τέτοιες ἀποσημίες μοναχικῆς ταξίδια ἀπάνω σέ πλοῖα χωρίς ἐπιβάτες και σέ θάλασσες έρημικῆς, κι ἀλόκια πού ἀνοίγουν μεσοπέλαγα γιά νά χαθοῦν χωρίς ν' ἀφίσουν ίχνη;

Ἡ αὐτά, ὅταν ἡ δική μου ἀποδημία εἶχε τελειώσει και βρέθηκα μέσα στὸ πλῆθος πάλι, τὰ πολυσυλλογισζόμενοι κι ὄθελά μου τότε θυμόμουνά εκείνη τήν 'Ανοιξη, ένα πολύστιχο τραγούδι πού ὁ Οὐράνης πρὶν ἀπὸ λίγο μου εἶχε ἀπαγγεῖλει με φωνῆ γεμάτη έρωτικό παλμό γιά τήν καινούργια ζωή πού ἀρχιζε στήν πλάση ὄλη και σκεφτόμουν πὸς ναί, ἡ καινούργια τούτη ζωή πού θά φουντώση έξω ἀπὸ μᾶς και μέσα μας δὲν πρέπει νά μᾶς εἰρη νοσταλγικούς ὀνειροπόλους του χτές και μοναχικούς διασθάτες μέσα σέ πολιτείες χιμαιρικές μά πανέτοιμους πολίτες με τὸν πηλὸ πού θά μᾶς καίει τὰ χέρια γιά τή νέα δημιουργία...

Μά πὸς τὸ θέλετε; Ὁθέλα νά ξαναγύριζα στή σοφίτα του φίλου μου και νά τὸ πῶ: πᾶρε με πάλι μαζί σου σ' ένα ἀπὸ τούτα τὰ ταξίδια σου κι ἡ ἀποδημία μας ἂς γίνῃ ὄσο μπορεῖ πὸς μακρινή κι ὄσο γίνεται πὸς μεγάλη. Κουραστήκαμε τόσο ὄλα τούτα τὰ χρόνια—εἰκοσι, έμερις οί κάπως πὸς νεοί; τριάντα οί ἄλλοι, οί κάπως λιγώτερο νεοί; — πού ἡ ψυχή μας, προτοῦ περιδινηθῇ στο στρόβιλο πού τής μελλεται, οοκιμάζει τήν καυτερῆ ἐπιθυμία κάποιων τέτοιων ἀποδημιῶν, κάποιων τέτοιων ἐπιστροφῶν σέ ἰδανικές περιοχές πού δίνουν ὄχι χαρά — γιατί χαρὰ δὲν ὑπάρχει σέ ταξίδια μελλοθάνατων ὀνειρων — ἄλλὰ τήν πικρῆ γεύση τής ζωῆς πού ἔσθῆσαμε νά τή ζήσουμε και τήν εἰδᾶμε νά διαλύεται σάν ἀχνός. Και ἡ ποίηση του Οὐράνη, γεννημένη μέσα σέ τούτα τὰ χρόνια τὰ δυναστικά μᾶς γίνεται καράβι μισμου. Θέλομε ν' ἀντισταθοῦμε στήν πρόσκληση του παραθοκύρη και στὸ τέλος γινόμαστε συνεπιβάτες. Γιατί ἡ φωνή του είναι Ποίηση.

ΑΙΜ. ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΟΣ

ΑΚΟΜΗ κι' ο γιατρός Μαρκόπουλος, που είχαν το πρώτο ποτήρι του Έλληνικού και κολώνα στις τριγύρω ταβέρνες, μέχρι Καλαμάκι και μέχρι Γλυφάδα, ακόμη κι' αυτός όμολογούσε πως ελιτανε μηδέν άνθρωπος εμπρός στον Ίσιδωρο Λούκαρη.

— Έμεις του κρατάμε το Ισο, μα δεν τον φάινουμε. Αυτός ο μέγας διδάσκαλος!

— Όχι μόνο δεν τον χαλνάνει το ποτι, μα ούτε και τον παχαίνει, τσιλιβήθρας ελιτανε, τσιλιβήθρας μένει... συμπληρώνει ο Βιτάλης, που με τρία, τέσσερα το πολύ ποτηράκια τη μέρα μαπαφούσκιασε και μετακινούσε δύσκολα τα κρέατά του. Κάπου όδύοντα όκάδες κρέατα.

— Άλλοι το λένε το ποτι δηλητήριο, κι' έτσι ούτος τ'όκανε γιατρικό. Έμένα δέ με γιάτρεψε; ρωτούσε ο Κώστας ο σωφέρης. Τότε που ειχα πάθει το έλκος κι' έτρεχα από γιατρό σε γ.ατρό; *Έλκος, μου ειπε ο Ίσιδωρος, τ'ά φαίρω. Πίνεις γάλα; — Πίνω, του άποκριθηκα. — Εμά τό κόψεις. Πίνεις τίποτε δυόσμος, μαντζουράνες; — Πίνω. — Νά τ'ά κόψεις, Μόλις άνοιγεις τ'ά μάτια σου, πουνό πουνό, πρί βγει ο ήλιος, νάχεις σιμά σου ένα πενήταράκι ούζο. Προσοχή: ούζο άνέρωτο. Γιατί το νερό το χαλνάνει! Κατάλαβες; Το νερό περνάνει από λογής λογής τούπους, κι' ότι άκαθαρσία είναι τ'ά μαζεύει, την κουβουλά... Νερό ήπιες; *Άκαθαρσία ήπιες! *Από το φαριάκι μπορείς να γλυτώσεις. *Από το νερό, ποτέ! Δέ βρήκαν άκόμη το αντίδοτο. Προσοχή, έδω ο Ίσιδωρος: Το ούζο σου λοιπόν, πρίν άκόμη φανεί ο ήλιος, πρίν κατεβεί ή σέψη μέσα σου. *Ετσι ένα μήνα, μ'ά ίδια ποιότητα ούζο, μην αλλάξεις. Και κατόπι τ'ά λέμε. Καπνός το έλκος σου. *Ετσι, όπως μου τ'ά ειπε, τ'άπραξα. Και το έλκος μου;

— Καπνός το έλκος σου! ειπε ο Μαραγκός. Τ'ά ίδια όπως κι' εγώ με τούς ρευματισμούς μου. Μου όσπασε εκείνο το κρασί, που ειχαν φέρει στα Τρίκορφα από το Κορωπί: μισή όκα το πρωί, μισή το βράδι — και το τελευταίο ποτηράκι πρί να πλαγιαίσεις. *Πρί να προφτάσουν να δέσουν τ'ά νεύρα. Πώς ειγαι το λάδι για τις μηχανές, το ίδιο και το κρασί για τον άνθρωπο. Διαλύει τις σκουριές. Κι' εγώ που όλοχειμωνίως κρεβατονόμουν, σακάτης και παράλυτος, άναστήθηκα. *Ας είν' καλά ο Ίσιδωρος.

— Στην ύγειά του!

*Όπου κι' ο Κομήτης, που τ'άχε πολύ λίγα τ'ά λόγια, δεν μπόρεσε να μη θυμηθεί:

— Είχα τούς πονοκεφάλους μου, όπου το κεφάλι μου γινόταν άσηκώτο πράμα. Που να κοιτάξω τη δουλειά μου; Που να πάω στο μαγειριό; Πόνος, π' άρχιζε από το σβέρκο και πήγαινε ως τ'ά μηλιγγια, στ' αυτιά, μωρέ ως κάτω στα προούλια. Κι' άμα τέλειωνε ο πόνος, κι' άμα λιγότευε το βάρος, τότε ειταν το μεγάλο κακό. *Ένας κάβουρας άρχινούσε να περπατά και να χαρχαλεύει μέσα στο κεφάλι.

Αυτό γίνεται, άμα τρελαθείς, έλεγα. *Άφησα για τ'άρο; Δέν άφησα. Και τότε ήρθε ο σωτήρας μου, τότε που χιζόταν το σπίτι του άφεντικού του, στα τέσσερα εικόπεδα, στού Βαβάκη. *Ηρθε ο Ίσιδωρος. Είθε τ'ά χάλια μου. Του τ'ά έξηγησα. *Για τούς πονοκεφάλους, μου ειπε, ένα είναι το άλάναστο: βαρύ κρασί. Σ' άλλους το σαμιώτικο, σ' άλλους ή μαυροδάφη, κατά το άτομο. Με κοιτάξε από πάνω ως κάτω, έπιασε το δεξί μου χέρι, το σφιγμό μου, άκούμπησε τη φούχτα στην καρδιά μου, και κατόπι: *Προσοχή, έδω ο Ίσιδωρος. *Εσένα, ή μαυροδάφη, πέντε έτών και γερή δόση. Πρέπει να πολεμήσεις το κακό. Κατοσταράκι το πρωί, κατοσταράκι το μεσημέρι, κατοσταράκι το βράδι. Μόλις που θ'ά φας, και στο ποτήρι σου, προηγουμένως, δυό κουταλάκια

ΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΙΣΙΔΩΡΟΥ ΛΟΥΚΑΡΗ

του γλυκού λεμόνι. Με το τελευταίο ποτήρι, περίπατος, όπου θ'ά περπατάς δύσκολα. *Εσύ εξακολούθα, τό χαβά σου. Κατόπι σπίτι και ύπνος. Σέ δεκαπέντε μέρις, νέτος. *Εί μάλιστα, νέτος στις δώδεκα.

*Ο ίδιος ο Μαρκόπουλος, που ειτανε γιατρός, που ειπνε άπ' άνέκαθε και που ύπόφερε από τ'ά νεφρά του, ειχε ζητήσει κι' αυτός τις

συμβουλές του Ίσιδωρου. Ειτανε μια δύσκολη περίπτωση που θ'ά στεναχωρούσε μεγάλους έπιστήμονες. *Ο Ίσιδωρος του τ'άπε στο λεφτό και σταράτα:

— Νεφρά; Και πίνεις;

— Πίνω.

— Τι ώρα άρχινάς;

— Όπως λάχει.

Ξίνισε τ'ά μούτρα του ο Ίσιδωρος:

— Αυτό είναι το λάθος. Λάθος θάνατος. Κανόνισε τις όρες σου. Βάλε πρόγραμμα. Στις ίδιες όρες, το ίδιο ποτι. Μην αλλάξεις, γιατί άλλιώτικα κουράζεται ό οργανισμός, μερδύεται. Και δεν πρέπει.

*Από τότε, ούτε νεφρά, ούτε σκώτι, ούτε πάγκραας.

— Στην ύγειά του!

Κι' ενώ λέγαν αυτά τ'α θάυμάτα του στού Βιτάλη, ο Ίσιδωρος βρισκόταν τώρα σ' εκείνο το κάτω δωμάτιο, στη βίλα του Βαβάκη, με τη γυναίκα του από τη μια και την κυρία Πινδάρου από την άλλη. Τόν μαλώνανε και του δίνανε συμβουλές. Τόν άρπαξαν από την πόρτα, μόλις τον ειδανε νάρχεται τρεκλός και να βρωμοκοπά κρασίλες την περιοχή. Τόν κέρισαν αντίκρυ τους κι' άρχισαν τόν έξάψαλμο. *Η γυναίκα του, ή Ουρανία, χωριάτισσα, λιανή, τσιμπλιάρη και γλωσσού, που την ειχε παντρευτεί στο τέλος μιας κρασοκατάνυξης, πρδ δεκαετίας, στα Μέγαρα, έλεγε τ'ά γνωστά της:

— Αυτός, κυρία Καίτη μου, ειταν ο γεωπόνος που λέγαγε. Τόν ειχανε στις Σχολές, τον ειχανε στα *Υπουργεία, στα Συνεργεία, στα Νοσοκομεία...

— Μωρή, ποιά νοσοκομεία; διακοψε ο Ίσιδωρος.

— Μάλιστα, και στα νοσοκομεία, μεγάλο και πολύ. *Ότι έλεγε ο Ίσιδωρος, σοφός, λέγαμε... Και ός του αυτούς ούζο και κονιάκια, όπου κατάντησε τώρα περιβολάρης, να σκάβει και να φυτεύει σέσκουλα και ραβδίκα.

— Αίτια ό πόλεμος. Δέν πήρες ειδηση πως είναι πόλεμος; Και ή φωνή του λιγάκι τραυλίζε, γιατί μόλις τώρα χάνευε την τελευταία μισή, που τούχε κεράσει ο Μαραγκός.

Τότε πήρε τον λόγο ή κυρία Πινδάρου. Ειταν νέα, ειταν ώραία, ειταν θεοφοβούμενη και με μόρφωση μεγάλη, καθηγήτρια της γερμανικής. Κι' ό άντρας της πλούσιος, φίλος άχώριστος του Βαβάκη, ούταν τ' άφεντικό του Ίσιδωρου.

— Πάλι εισαι πιωμένος. *Όσα λέγω, είναι του έν έρήμω κραυγάζοντος.

— Σ'ας παρακαλώ, μην τ'ά λέτε έτσι! *Εγώ τ'ά λόγια σας...

— *Από τόνα αυτί μπαίνουν, κι' από τ' άλλο βγαίνουν. Σέ έχω μάθει πιά τώρα. *Άλλα να φοβάσαι! Νά τρέμεις! Νά μετανοείς! Εισαι ό μέγας άμαρτωλός του Έλληνικού, σου τ'ά ειπα, σου τ'ά έξηγησα, εισαι ή κατάρρα του Τόπου. *Εξαιτίας σου...

— Μη μου τ'ά λέτε έτσι άγρια.

— Θά σου τ'ά λέω. *Εξαιτίας σου, έχουμε τούς βομβαρδισμούς. Δέ φταίει το άεροδρόμιο, αλλά ή έν άσωτία και κραιπάλη ζωή σου. *Όπου ή βεία δική τιμωρεί! Κι' ενώ του τ'άλεγε αυτά, άνέμιζε καταπάνω του τ'ά χέρι της, που βαστούσε πάντα την *Ιερή Σύνοψη, σ'α ρομφαία του *Αρχάγγελου, σ'α βούρδουλα του ύπαστυνόμου.

— *Εγώ φέρνω τούς βομβαρδισμούς;

— *Εσύ, Ίσιδωρε!

Σάπασε εκείνος. Στάθηκε να ξανακούσει μέσα του τ'ά λόγια της με την ώραία φωνή της, να ξαναδεί τ'ά ήθονικά της χείλια: *Όσο εξαιτίας μου οι βομβαρδισμοί; Σηκώνονται από την πέρα γής κι' έρχονται ως έδω για τόν Ίσιδωρο; *Εί κάτι, τέλος πάντων, είναι κι' αυτός το Ίσιδωρος!.. Μέσα στο μεθύσι του, φούντωνε μια μεγάλη περηφάνεια. Τόν εκανε έξαλλο ή πληροφορία πως γινόταν ένας εξαιρετος στόχος και μια κορυφαία στιγμή του πολέμου. *Όσα άεροπλάνα, καταδιωχτικά, πιλότοι, βομβαρδιστικά, και νάρχουνται για μένα; *Εδω ο Ίσιδωρος, προσχή!

— Μη χαμογελάς, αυτό το άναιδέστατο μειδίωμα σου εξακολουθης ή κυρία Πινδάρου φοβερίζοντας με τη Σύνοψη της, θ'ά εξαλειφθείς μέσα στις άλγηδόνες της θείας Τιμωρίας. Μόλις πεθάνεις, Ισα στην Κόλαση, κι' εκεί ό *Εωσφόρος θ'ά στέκει στο κεφάλι σου και θ'ά σε τσιτσιρίζει πάνω στη σκάρα...

— Μη μου τ'ά λέτε!

— Θά σε γυρνά στα δεξιά, θ'ά σε γυρνά στ' άριστερά. και θ'ά σε καίνε οι φλόγες, και θ' άνεβαίνει ό καπνός από το φλεγόμενο άμαρτωλό σου σαρκίο... *Νά πιω, θ'ά λές, να πιω, διψάω! Και δέ θ'ά πίνεις, Ίσιδωρε, Σκέψου το, δέ θ'ά πίνεις!

Αυτό του εκανε μεγαλύτερη έντύπωση. Συνέφιασε το πρόσωπό του. *Άκουσε και τη στριγγή φωνή της Ουρανίας:

— Δέ θ'ά πίνεις, δεν έχει Βιτάληδες στην Κόλαση! Χαμήλωσε άκόμη κι' άλλο το κεφάλι του. Τ'ά μάγουλα λυπητερά, τ'ά μάτια περίφοβα, τ'ά χείλια του βουβά και τρεμάνετα, σάν έτοιμος να βάλει τ'ά κλάματα.

— Δέ θ'ά πίνεις! Διψάω θ'ά λές... Κι' ό *Εωσφόρος θ'ά σου βάζει τη μεγάλη κόκκινη πηρούνα του, να δει άν ψήθηκε από τ' άριστερά, και θ'ά σε γυρνάει, έτσι στον αιώνα τόν άπαντα, Ίσιδωρε. Πρέπει να μετανοήσεις.

— Το ειπα χτές του Βιτάλη. *Είν' άργά τώρα! μου ειπε ο Κώστας ο σωφέρης. *Αργά, κυρία Καίτη μου.

— Σου τ'ά ειπε ο *Αντίχριστος!

— *Όχι, μου τ'ά ειπε ο Κώστας, κυρία Καίτη μου.

— Ποτέ άργά.

— Τι λέτε; Που να προλάβω μετάνοια με τέτοιους βομβαρδισμούς, πρωί και βράδι.

— *Εξαιτίας σου όλοι, πλάσμα της Κολάσεως και του Βελζεβούλ! Το Έλληνικό έγκατελείφθη, άκόμη και τ' άφεντικό σου, ό περιφημος Βαβάκης, ό σοφός, ό πολιτισμένος, ό μεγαλύτερος...

— Κι' εκείνος τάπινε, κυρία Καίτη μου.

— Σιωπή, τέρας! *Ο μεγαλύτερος ιστορικός τών νεωτέρων χρόνων, αναγκάσθηκε να φύγει με τη γυναίκα του, και σου άφησαν το σπίτι, τόν κήπο, το κοτέτσι... *Εστρεψε ή κυρία Πινδάρου, ειθε τη νταμεντζάνα που ήταν στη γωνιά του δωματίου, στην καλύτερη θέση.

— Σου άφηκε άκόμη και το πολύτιμο αυτό γαλλικό κονιάκ του, δώρο τών Γάλλων συναδέλφων του πρδ εικοσαετίας.

— *Εί αυτό, ειπε ή Ουρανία, τ'όχουμε κόρη του όφθαλμού μου. *Όποιος θ'ά κάνει να τ'ά πιει, πρώτα στο πτόμα μου θ'ά πατήσει.

— Το ξαίρω, αλλά με τούς βομβαρδισμούς έφυγε ό άνθρωπος. Αίτια του κακού, πάντα ό Ίσιδωρος. Θ'ά διψάς, Ίσιδωρε...

Κόπηκε ή φωνή της και τινάχτηκε όρθια, γιατί εκείνη τη στιγμή άρχισαν να βροούν οι σειρήνες από το Χασάνι κάτω, από τ'ά Δικηγορικά και πάνω από του Ζώγα, εκεί στα πόδια του *Υμητιού.

*Η γής κι' ό άέρας θαρρείς και κρατούσαν την άνάσα τους, περιμένοντας τόν ούρανό που θ'ά ξερονούσε την κατάρρα.

*Άκούστηκαν ένα, δυό, τρία άντιεροπορικά που χτύπησαν κι' άναταράξανε τη βαριά σιωπή. Πέρασε ένας πηχτός άέρας άγκούσας. Στήναν τ' αυτό τους ν' άκούσουνε. Μιά μοτοσυκλέτα, μακριά, στο δρόμο της Βουλαγαμένης, ένα μουμουσηνητό σάν έχτρικό άεροπλάνο.

— *Αεροπλάνο είναι! ειπε ο Ίσιδωρος, όρθιος, κι' έ-

νιώθε μια κρυάδα φριχτή στο μέτωπο, ένα αιχμηρό πόνο που κατέβαινε ως πίσω στη ραχοκοκκαλιά και τόν παράλυε.

Τρέμανε κι' οι γυναίκες, μα με τη σιωπή που άκολούθησε πάλι, πήρε θάρρος ή κυρία Πινδάρου, άγριεψε όσο ποτέ:

— Αυτός είν' ό αίτιος Ούρανια, γι' αυτόν έρχονται. Νά φύγουμε από κοντά του, να πάμε κάτω στο ύπόγειο...

Κι' ως πολ να καταλάβει ό Ίσιδωρος τί γινόταν, οι γυναίκες ειχανε φύγει, κι' έπεσε μια όμοβροντία από τ' άντιεροπορικά. *Ένας τρομαχτικός κρότος, όπου σάλευε το χώμα κάτω από τ'ά πόδια σου, και δεν ήξαιρες να πεις ποιές ειταν οι μπόμπες και ποιά τ' άντιεροπορικά που λυσσασμένα βαρούσανε. Μιά συνέχεια εκρήξεις πάνω, τριγύρω και παντού σου.

*Ο άέρας πάλλουνταν και χτυπούσε σάν άνθρακίνηνη καρδιά. Μιά μεγαλύτερη εκρηξη, που το σπίτι όλο εκανε ίδια φουσαρόμνια. *Εκεί δίπλα στον Ίσιδωρο, άνοιξε ή πόρτα κι' ή μεγάλη τζαμαρία έπεσε θρύψαλα, ό άέρας βρωμοκοπούσε πίσσα και μπενζίνες Χαλάζι ειτανε, βλήματα ειτανε; Πέσανε βροχή έξω στον κήπο. Και τώρα άκουσε όλοκάθαρα τ'ά μοτέρια τών άεροπλάνων, ένα μακρινό μούριμυρο καταστροφής που δούλευε θανατερά μέσα στα σύννεφα.

*Για μένα είναι, εγώ ό άμαρτωλός, όλο το κακό αυτό εξαιτίας μου! ειτανε μόνος, μάρτυρας δέ βρισκόταν εκεί σιμά να δει τόν Ίσιδωρο και να πει κατόπι τ'ά χάλια που ειχε, το σταφιδιασμένο μούτρο του, τ'ά μάτια όπου οι κόρες ειχανε χαθεί κι' άσπριζαν σάν του τυφλού, τις όμωπλάτες του που κανανε σάν να ειχανε φτερούγες. *Τό κακό, εξαιτίας μου! Μιά στιγμή περάσαν από το νού του οι δυό γυναίκες που φύγαν στο ύπόγειο. Τις έξεχασε. Κάτι άλλο πήγε να θυμηθεί. *Ένα δρόμο στα Μέγαρα, όπου πήγαινε ή Ουρανία, κοπελούδα με τις πλεξίδες στον ώμο κι' εμπρός της άνέβαινε τόν άνήφορο μια μεγάλη μεγάλη βωδάμαξα. *Αδύνατο να θυμηθεί. Κάτι τσιγκνιού που περνούσαν... *Αδύνατο να θυμηθεί. Πλησίασε στη τζαμαρία. Φοβόταν τώρα λιγότερο. Κοίταξε άντικρυ. Κάτι μεγάλες πυρκαγιές στο χτήμα του Μελισσινού. *Από τη μάντρα του Καπετανίου, άνέβαινε ένας πυκνός καπνός που μαζεύονταν, πλήθαινε και στρούφιζε μέσα στη μεσημεριάτικη καλοκαιριά. *Ο χαλασμός εξακολουθούσε. Σώπαινε ως που να κλεισουν τ'ά τρομαγμένα μάτια σου, κι' άμέσως σηκώνουνταν ένα βουνό άγριάδας που πλάκωνε τ' αυτιά σου, τ'ά πλεμόνια σου και την καρδιά. *Άνοιξε κ' ή πσω πόρτα, με την πίεση του άέρα και κατόπι πέσανε και κλεισαν όλα με μιας τ'ά ρολά της δεύτερης τζαμαρίας, έτσι όπως τα κατέβαζε γρήγορα κι' όρμητικά ό Βαβάκης, όταν ήθελε να μείνει μόνος μ' εκείνους τούς φίλους που κουβαλούσε από την *Αθήνα. *Αμέσως και τ'ά ρολά στ' άλλα παράθυρα. Σ' όλα τ'ά παράθυρα. Τό φως λιγότεψε.

*Τώρα θ'ά πέσει άπάνω μου, τώρα, τώρα... Μά εξαφνικά το κακό μετρίασε. Σιωπή. Ούτε άεροπλάνο, ούτε μπόμπες. Ούτε βλήματα. Μιά γαλήνη παράδεισου.

Για πολλή ώρα τίποτα δεν άκούγανταν, όσα να 'χε εξαφανιστεί τ' άνθρωπινο γένος από τούς δρόμους, από τ'α περβόλια κι' από τ'ά σπίατα. Τότε βάρσσε ή λήξη, μακριά στού Ζώγα. Κατόπι κι' οι δικές μας οι σειρήνες του Έλληνικού.

Οι δυό γυναίκες ξεμύτισαν από το ύπόγειο:

— Δόξα τώ *Υπεραγάθω! Κι' έσφιξε τη Σύνοψη κάτω από τη μασχάλη της. Στυροκοπιόταν. Μαζί της σταυροκοπιόταν κι' ή Ουρανία.

— Κι' αυτός τί νάγινε;

Είδαν τη σπασμένη βιτρίνα κι' ή Ουρανία έριξε τη μεγάλη κραυγή της:

— Θά τόν σκοτώσαμε, κυρία Καίτη μου, πάει ό Ίσιδωρος! Τρέσανε στο δωμάτιο μα δεν τον ειδαν μέσα στο μισόφωτο.

— Ίσιδωρε, φως μου Ίσιδωρε! εκραζε ή Ουρανία. Τόν γυρεύανε άγριεμένες κι' άλλσοσούμερες.

— Ίσιδωράκη! ειπε μαλακά ή κυρία Πινδάρου. Που εισαι Ίσιδωρούλη μου;

Δέν τολμούσανε νά προχωρήσουν πάνω στά σπα-
σμένα γυαλιά, μέσα σ' εκείνο τὸ δωμάτιο πού βλε-
πες πὼς τῶς διαπεράσει ἡ φλόγα τοῦ κινδύνου.
— 'Ισιδωράκη, μίλησε! ξαναεἶπε ἡ γυναῖκα μὲ τὴ
Σύνοψη.

— Ὅπου ἀκούστηκε:
— Προσοχή, ἐδῶ ὁ 'Ισιδωρος!
Τρέξανε κοντά του καὶ τὸν βρῆκανε, γονατιστὸ
ἐμπρός στὴν νταμετζάνα τοῦ κονιάκ. νὰ πίνει μὲ τὰ
χεῖλια κολλητὰ στὸ στόμα της, νὰ τραβιέται, νὰ βιά-
ζει τὸ φελό, νὰ τὸν τραβᾷ καὶ νὰ ζανακορνάει τὰ
χεῖλια του. Μιά συνεχῆς, ἀνάλλαξη καὶ κανονικὴ
κίνηση.

— Ὁ ἄνθρωπος τῆς Κολάσεως, ἀμετανόητος κι' ἀνε-
πανόρθωτος.

— Μὰ δὲν σὰς εἶπα, κυρία Καίτη μου, μηδὲν καιρὸς
γιὰ μετάνοια. Σὰς τὸ ξανάπα; Τὸ ξανάπα, Οὐρανία;
— Τὸ ξανάπες, ἀθεόφοβε.

— Τότε ἐν τάξει. Μὰ μὴ λέμε τὰ ἴδια.
— Καὶ τὸ κονιάκ, μαρὲ, πὺ μᾶς τ' ἄφησε τ' ἀφεν-
τικὸ, ἀσυνειδητε, στὸ πτώμα μου ἔλεγα θὰ πατή-
σουν...

— Καὶ δὲ χαίρεσαι πὺ δὲν τὸ πάτησα; Μιά κλίση
δυὸ μέτρα νὰ 'καν' ἐκείνη ἡ μπόμπα τῆς τζαμαρίας
κι' ἡ νταμετζάνα θὰ εἶχε γίνεи θρύψαλα! Γιὰ σκέ-
ψου! Ἀντὶ νὰ τὴ φάει ἡ ξένη μπόμπα, τὴν πίνω ἐγώ!
Ἐπάρχουν εὐτυχίες, εὐκαιρίες...
Κι' ὁλοένα πὺ μιλοῦσε ἔκανε ἐκείνη τὴν ἴδια κί-
νηση καὶ ροφῶσε τὸ κονιάκ ἴσα ἀπὸ τὴ μάνα του.
— Τέτοιο κονιάκ, ὅπου τόσα καλά πὺ εἶδα ἀπὸ τ'
ἀφεντικὸ μᾶς, αὐτὸ εἶν' τὸ καλύτερο.
Οἱ γυναῖκες τὸν βλέπαν πὼς εἶταν σὲ μιὰ ἄλλη κα-
τάσταση, τίς κοίταξε, γελοῦσε, ἕνα ἐτρομερὸ γέλιο
τοῦ κτηνανθρώπου», ὅπως εἶπε ἀργότερα ἡ κυρία
Πινδάρου. Δέν τολμοῦσαν ὁμως νὰ τὸν πλησιάσουν,
ὅστε νὰ τοῦ ποῦν αὐτὰ πὺ τοῦ 'λεγαν στίς ἄλλες
ἄρες του.

— Τώρα καταλαβαίνω, τοὺς εἶπε, τώρα πὺ γονα-
τίζω καὶ πίνω, καταλαβαίνω μεγάλα πράματα. Δὲν
εἶστε σὲ θέση... Τὰ Μέγαρα, μαρὲ Οὐρανία. Οὐτε
καὶ τότε εἰσουν σὲ θέση! Ἄλλα δὲν ἔχω παράπονο.
Τὰ πάντα ὠραία. Μόνο ἐκείνο πὺ λές, γιὰ γεωπό-
νους, μὴν τὸ ξαναπεῖς. Ξαίρω, περάσαν τὰ χρόνια,
τᾶχασα, τὰ μπερδεῖσα. Εἶταν ἕνα μεγάλο χτήμα...
Ἦρθαν καὶ μὲ βρῆκανε, εἶταν ἕνας περίφημος κύ-
ριος, πλούσιοι, μὲ θέλωνε διευθυντὴ, ὄργανωτὴ, ἐμ-
ψυχωτὴ, λέει. Ἐγὼ εἶμουν εἰκοσιεννιά χρονῶ, τότε!
Δὲ βαριέσαι... Αὐτὸ τὸ κονιάκ τοῦ κ. Βαβάκη, ἔλα,
κυρία Καίτη μου...

Οἱ γυναῖκες ἀποτραβήχτηκαν μ' ἀποστροφή. Ἡ ἀπο-
στροφή τοὺς ὁμως ἔγινε τρόμος καὶ χύθηκαν πάλι
στίς σκάλες γιὰ τὸ ὑπόγειο, ἐπειδὴ ὅλες μαζί οἱ
σειρήνες βαρούσανε πάλι συναγεμῶ. Εἶταν ὁ δεύ-
τερος, πὺ στάθηκε κι' ὁ πιὸ ἀγριος ἀπ' ὅσους εἶχανε
δεῖ ὡς τὰ τότε τὰ μέρη μᾶς.

Ὁ 'Ισιδωρος δὲ σάλεψε ἀπὸ τὴ θέση του. Ξακολου-

θοῦσε τὸ ἴδιο κίνημα μὲ τὰ χεῖλια του στὸ στόμα
τῆς νταμετζάνας. Τὴν ἔκλεινε μὲ τὸ φελό, προσε-
χτικά. Σὲ λίγο τὴν ἀνοίγε, ξανάρχιζε. Πάντα προ-
σεχτικά. Χωρὶς βιάση, χωρὶς λαιμαργία. Ὅπου οἱ
μπομπες καὶ τ' ἀντιερωπορικὰ ἀναταράζανε συθέ-
μελο τὸ σπίτι, ὁ ἀέρας ἔσπασε τὰ ρολὰ, τᾶσκισε
σὰ νάτανε χάρτινα, ἔγινε ὄλο τὸ δωμάτιο σὰ δρόμος.
Ὁ 'Ισιδωρος ξακολούθησε τὴ δουλειὰ του, ἀτάραχα.
Ὅπου σὲ λίγο πιά μουδιάσαν τὰ πόδια του νὰ μέ-
νει τόση ὥρα γονατιστός. Ἐβγαλε τὸ μεγάλο του
μαντήλι, σκουπίστηκε, ἔσιαξε τὰ μαλλιά του στὸ
κάρφρακι τοῦ μπουφέ. Αἰστανότανε μιὰ μεγάλη
ψυχικὴ ἀνεση καὶ σιγουριά μὲ τίς μπόμπες πὺ 'πε-
φταν τριγύρω σὰ σφαῖρες πολυβόλου.

Προχώρησε. Τὸ βῆμα του δὲν τρέκλιζε καθόλου.
Ἀνέβηκε στὴν πρώτη ταράτσα. Κοίταξε τίς φωτιές,
τοὺς καπνοὺς, τίς φλόγες πὺ ἀστράφταν στὰ πυρο-
βολεῖα. Ἡ ἀνεση περισσεύε μέσα του. Ἀνέβηκε στὴ
δεύτερη ταράτσα, στὸ «Πανόραμα» πὺ ἔλεγε τ'
ἀφεντικὸ του. Τὰ βλήματα πέφταν βροχὴ τριγύρω
του, ἐμπρός στὰ πόδια του. Ἄμα τὸν ἐμπόδιζαν,
τᾶσπρωχνε. Προχώρησε, ἤρθε στὴν ἄκρη.
Εἶδε τὸ Σαρωνικὸ, τὴ Γλυφάδα, τὰ Φάληρα, τὴν
Αἴγινα, εἶδε τὸν Ἕμιττὸ πίσω, τὰ Σούρμενα, τὴν
Ἀργυρούπολη. Ξεδιάκρινε ἀκόμη καὶ τὴν Ἀκρόπολη
ἀνάμεσα σὲ δυὸ βουναλάκια.

Ἐνας καταιγισμὸς βλήματα στὸ περιβόλι ἔκοψε τίς
τρεῖς ἀγκαλιαστὲς ἐλιές πούταν στὴν εἴσοδο.
Τίποτε αὐτὸς, προχωροῦσε ὡς τὴν ἄκρη ἄκρη τῆς
ταράτσας. Ἐκεῖ ἔμεινε, ἀνεβοκατέβαζε τὰ χέρια κι'
ἔλεγε... Μοναχὸς μέσα στὴν καταιγίδα ἐκείνη τοῦ
θανάτου.

Ἄμα πέρασε ὁ βομβαρδισμὸς, οἱ γυναῖκες κι' ὁ
ἄλλος κόσμος πὺ βγήκε ἀπὸ τὰ ὑπόγεια, τὸν εἶδανε
στὴν ἴδια του στάση, νὰ χειρονομᾷ, κι' ἀκούσαν τὴ
φωνὴ του:

— Προσοχή, ἐδῶ ὁ 'Ισιδωρος. Γιὰ τοὺς βομβαρδι-
σμους, ἕνα τὸ ἀλάνθαστο: γαλλικὸ κονιάκ, εἰκο-
σαετίας. Ἄλεξισαίρω!

Τὸ ξαναεἶπε πολλές φορές. Τὸν ἀκούανε, ξέχασαν
τὸν κίνδυνο πὺ περάσαν κι' ἀρχίσανε νὰ γελοῦν.
Ὁ Βιτάλης, ὁ γιατρὸς Μαρκόπουλος, ὁ Κομήτης, ὁ
Μαραγκὸς τοῦ κἀνανα νοήματα.

Ἐκανε κι' αὐτὸς ἕνα βῆμα, ἕνα δεύτερο βῆμα στὸ
κενὸ, γκρεμίστηκε, ἔξη μέτρα ψηλά, πιάστηκε στὴ
μεγάλῃ μαρκίζα τοῦ σπιτιοῦ, ἔσπασε ἐκεῖ ἡ σπονδυ-
λικὴ του, κύλισε πάλι καὶ βρέθηκε τ' ἀνάσκελα χά-
μω, νεκρὸς, δίπλα στὸ γκαράζι.

Ὅσοι εἶδαν τὰ ὀρθάνοιχτα μάτια του, ἐκείνη τὴν
ἔκφραση τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ θριάμβου του, τὰ θυ-
μοῦνται ἀκόμη καὶ λένε πάντα γιὰ τὸν 'Ισιδωρο.

Ὁρισὸν ἡσυχασμῶν

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑ

ΕΛΑΝΤΗ χαρούμενη ἀγγὴ καὶ τὸ γαλήνιο θράδυ,
ὡς πέφτει ὁ ἥλιος ἀπαλό, στὰ βλέφαρά σου, χᾶδι.
Νὰ φέρει ῥόδα τ' Ἀπριλιοῦ σὲ ἄβρᾶ σου μαγουλάκια
καὶ κρεμεζὶ γαρύφαλο νὰ κάμει τὰ χεῖλάκια.

Ἐγὼ, τῆς μάνας ὁ καὶμὸς στὰ χέρια σου τ' ἀφίνει
καὶ φιλεῖ το ἀπλόχερα μ' ὅτι δὲν ἔχει ἐκείνη.
Χόνε τὸ μάνα τῆς ζωῆς, στὰ μέλη, στάλα στάλα
καὶ πότιξέ το στοργικὰ τὸ μέλι καὶ τὸ γάλα.
Νὰ μοῦ τρανέψει νὰ τὸ δῶ στὴ ρούγα παλληκᾶρι
νὰ γίνεи λιγερὸ δοντρί τὸ τρυφερὸ βλαστᾶρι.

Ἐτούτη τὴν ἀνεμικὴ, τοῦ κόσμου ὄλο το ὄλο,
ὄνειρο ἡ μάνα δὲν τολμᾷ νὰ κάμει πιὸ μεγάλο,

παρὰ νὰ γίνεи παχουλὸ τ' ἀδύναμο χεράκι
καὶ ν' ἀγκαλιάζει τρυφαντὸ τ' ἀναιμικὸ κορμάκι.

Ἐγὼ, μὴν πᾶς στὴ Βενετία γιὰ τὰ χρυσᾶ τοῦ γυιοῦ μου.
Μὴν μείνε ἀκοίμητος φρουρὸς, στὴν πούνια τ' ἀγοριοῦ μου,
νὰ τὸ φυλάς ἀπ' τὸ κακό, τὸ χαλασμό, τὴν πείνα,
νὰ μὴν τοῦ κόψει τ' ὄνειρο συναγερμῶ σειρήνα.

Θέ μου, τῆς μάνας του ὁ καὶμὸς κι' ἡ ἔγνια τῆς ἡ τόση
ἔσπος ἃς γίνεται γλυκὸς νὰ μοῦ τὸ μεγαλώσει.

Ἐγὼ, μὴν, φύλακα ἄγγελὸ σὲ τάξει ὁ λογιζμὸς μου
γιὰ τ' ἀκριβὸ παιδάκι μου καὶ τὰ παιδιά τοῦ κόσμου.

ΣΟΦΙΑ ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ-ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Τὸ κυριακάτικο περιβόλι καὶ τὸ παρθένο δάσος *

ΕΥΛΛΟΓΙΟΥΜΑΙ τίς ὁμορφες δεντροστοιχίες,
τίς λίμνες μὲ τοὺς κύκνους καὶ τίς νυμφαῖες,
τὴν καταπράσινη χλόη τὴν κυριακάτικη.

Καὶ τὸ πλήθος πὺ συντηρεῖ τὴν ἀγνεῖα του
μὲ τὴ ρηχὴ ἡδονὴ τοῦ τυπικοῦ θεάματος.

Ἄλαφριά μελωδία καταπονεῖ τὰ εὐθραυστα μέλη τῆς
ἀντίκρου στὴν πρόσχαρη δύση.

Τὰ παιδιὰ μαστιγώνουν τὸ ξύλινο ἄλογό τους.
Οἱ γέροι θυμοῦνται τὰ περασμένα.
Τὰ κορίτσια στενάζουν.

Κ' οἱ περιηγητὲς στέλνουν κάρτες στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ κόσμου.

Στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ κόσμου βρίσκεται ὁ τόπος τους,
γεμάτος πρόβατα καὶ λειβάδια.
Βρίσκεται ὁ τόπος τους καὶ τὸ σπίτι.

Στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ κόσμου βρίσκεται ὁ τόπος τους,
ἡ φρόνιμη γυναῖκα, τὸ πιστὸ ἄλογο καὶ τὸ σπίτι.

Ποῦ θὰ διασκεδάσουν ὄλα τοῦτα μὲ τὸν κυριακάτικο κῆπο τὸ μα-
(κρινό,
μὲ τὸ ξύλινο ἄλογο, μὲ τοὺς γέρους πὺ θυμοῦνται τὰ περασμένα,
μὲ τὰ κορίτσια πὺ στενάζουν, μὲ τοὺς κύκνους καὶ μὲ τὰ νούφαρα.

Μὴ ἡ δικὴ μου καρδιά δὲ θρίσκει στὸ κυριακάτικο περιβόλι.
Βρίσκεται στὸ παρθένο δάσος, τὸ ἀπλησίαστο, ἀνάμεσα στὰ θηρία,
πὺ γεμίζουν τὴ νύχτα μὲ τοὺς λιμασμένους τῶν φωσφορισμοῦς,
ἀνάμεσα στὰ φιδία πὺ κουλουριάζονται ὀλόγυρ' ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ τους
κι ἀτόμερα σὲ κείνα τὰ πανάρχαια δέντρα τῶν τροπικῶν,
πὺ κρατοῦν τοὺς πολύτιμους καρπούς τῶν γιὰ τοὺς τολμηροῦς.

Ἐκεῖ δὲν ὑπάρχουν κύκνοι καὶ νούφαρα. Φεγγοβολεῖ μονάχα
ἕνας ἥλιος πειρατῆς, ἀνάμεσα στὰ θουνὰ τῶν σαπισμένων φύλλων.

Ἐκεῖ δὲν ὑπάρχουν ἄλογα ξύλινα κι ἀνάλαφρες κουρασμένες με-
(λαδίες.
Ἡ ψυχὴ ἀνασαινει τὸν τρόμο τῆς καὶ καταπίνει τὸν παιδεμὸ τῆς.

Ἐκεῖ δὲν ὑπάρχουν γέροι, πὺ νὰ θυμοῦνται τὰ περασμένα τους.
Τὸ παρθένο δάσος δὲν ἔχει ἱστορία.

Ἄπὸ κεῖ ὁ περιηγητῆς δὲ στέλνει τὴν κάρτα του
στὸ πρόβατο, στὸ ἐργοστάσιο καὶ στὸ σπίτι.
Τὸ παρθένο δάσος δὲν ἔχει ἱστορία.

Καὶ σὰν ἔρχεται ἡ νύχτα,
ἡ ἑξαλλη κι ἀκόλαστη νύχτα τοῦ παρθένου δάσους,
δὲν ἀκούγεται τίποτε ἄλλο πᾶρες
ἢ ἀκαταμέτρητη οἰμωγὴ κ' εὐχλωλὴ
ὀλλύντων καὶ ὀλλυμένων.

Ἐκεῖ μέσα ἡ ὁμορφιά κ' ἡ δύναμη βρίσκουν τὸ ἀληθινὸ νόημά τους.
Συμφλιωμένα μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὸ θάνατο τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ
πραγματώνουν τὸ ἀσάλευτο πεπρωμένο τους.

Ἄνεμος μεθυσμένος, χωρὶς πρόβλεψη καὶ φρόνηση,
ἔξουσιάζει τὴν ἀτελεῦτητη νύχτα τοῦ παρθένου δάσους.

Ἡ ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤὴΝ ΤΕΧΝΗ ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ-ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ *

Ἡ ΠΟΙΗΣΗ τῆς Μαρίας Πάλλη κρα-
τᾷ τὴν ἴδιαν ἀλότεια ζεχωριστὴ θέση
ἀνάμεσα στὴν προσφορά τῆς γυναι-
κας στὴ νεοελληνικὴ λογοτεχνία, δι-
σπρεῖ μάλιστα αὐτὴ τὴν ἰδιότητα τῆς
μέσα σὲ ὀλάκερη τὴ νεοελλην. ποίηση.
Αὐτὸ θέθαια ἀποτελεῖ κίβλας ἕνα με-
γάλο τίτλο γιὰ κάθε ἀληθινὸ καλλι-
τέχνη. εἶναι μάλιστα τὸ κύριο χαρα-
κτηριστικὸ τῆς γυναικείας ποίησης.
Στὴ γυναικεία λογοτεχνία τῆς Ἀθή-
νας, θέλουμε συχνὰ ἰετοῦτο τὸ φαι-
νόμενο: Οἱ περισσότερες κυρίες εὐ-
γράφουν φτάνουν σὲ λογοτεχνικὲς ἐ-
πιδόσεις ἀνάλογες, (σὲ μορφὲς, σὲ
τρόπους καὶ σὲ περιεχόμενα) μὲ τίς
ἀντίστοιχες δημιουργικὲς προσπάθειες
τῶν ἀρσενικῶν συναδέλφων τους ὁμως
πάντα κατώτερες εὐ ποιότητα καὶ δύ-
ναμη ἀπὸ τίς καλλιτεχνικὲς πραγμα-
τοποιήσεις κεινῶν ποῦναι ἐπικεφαλῆς
τῆς λογοτεχνικῆς Ἑλλάδας.
Ὅταν ὄπλ. δοῦμε μὲ Ἑλληνίδα λο-
γοτέχνισσα νὰ μπορεῖ νὰ λογαριάζε-
ται κόπως ἀνάμεσα στούς φτασμένους
λογοτέχνες, χωρὶς αὐτὸ νὰ γίνεται ἀ-
πὸ συγκατάθεση, ὄλοι τὴν καμαρώνου-
με σὰν ἕνα ἐκαλότατο συναδέλφου.
Καὶ ἡ ἴδια τότες, πιστεύει πὺς ἔφτασε
στὸ τέμμα τῆς φιλοδοξίας τῆς. Αὐτὸ ἐ-
πενεργεῖ καὶ πάνω στὸ ὕψος τῶν γυ-
ναικῶν πὺ γράφουν: Μὲ λίγη προσο-
χὴ ἀνακαλύπτεις ἀπὸ κάτω τὸ πρότυ-
πὸ τους τὸ λογοτεχνικὸ. Κι' αὐτὸ εἶ-
ναι πάντα μέσα στὴν ἀντρικία παρά-
ταξη. Τὰ ἔργα τους σοσομοιάζουν
μὲ κάποιον. Ἐπάρκει ἕνας μυστικός ἢ
φω-ερὸς πνευματικὸς γονιμοποιός,
πὺ σφραγίζει μὲ τὴ φυσιογνωμία του
αὐτὰ τὰ παιδιὰ τῆς Ἰδέας καὶ τοῦ Λό-
γου.

Ἐλάχιστες εἶναι κείνες πὺ δημιουρ-
γοῦν κάτι ἀειλόγο χωρὶς νὰ ψάξει νὰ
εἶναι ἀτόφια ἡ γυναικεία φύση τους
μέσα στὸ ἔργο τους. Τέτοια ἦταν ἡ Μα-
ρία Παλυδούρη, τέτιες εἶναι σήμερᾷ ἡ
Εἰρήνη ἡ Ἀθηναία, τέτοια θᾶναι αὐριο
ἡ Μόνα Μητροπούλου, πὺ μὲ κατάπλη-
ξη ἀνακάλυψη τὸ μεγάλο διηγηματο-
γραφικὸ ἔργο τῆς, καὶ τὸ ἔσπρωξα ὡς
τὸ τυπογραφεῖο, γιὰ νὰ πάρει—σὲ λί-
γες μέρες—τὴ θέση πὺ τοῦ ἀξίζει μέ-
σο στὴν πεζογραφία μᾶς.

Ἀνάμεσα σ' αὐτὲς εἶναι καὶ ἡ Μαρία
Πάλλη, πὺ χρόνια τώρα, μᾶς δίνει κά-
θε τόσο ἀπὸ ἕναν τόμο ποιήματα. Ἡ
Μαρία Πάλλη εἶναι μιὰ νέα δύναμη,
εἶναι μιὰ πρώτη κίνηση. Ἀκόμα, θαρῶ
πὺ δὲν συνειδητοποιεῖ ἀπόλυτα τίς
δυνατότητές τῆς καὶ τὴν τεχνικὴ τῆς.
Τὰ θιάλια τῆς πάντα φέρνουν κάποιον
ξάφνιασμα. Εὐχάριστο σὲ κείνους πὺ
καίρειτίζουν μὲ ἐνθουσιασμὸ κάθε ἀλη-
θινὰ νέα φωνὴ πὺ ἔχει γνήσιο τὸ
μέταλλο τῆς. Εἶναι θέθαια καὶ μερι-
κοί, τόσο εὐχαριστημένοι μέσα στὴ
κλειρὴ μπανιέρα τῆς κοινοτοπίας καὶ
τῆς τελειοποιημένης μορφικῆς μετρίο-
τητας, πὺ κρουγάζουν σχεδὸν μὲ ὄρ-
γὴ κάτω ἀπὸ τὸν δυνατὸ κρουνοῦ πὺ
ἀνοίξε ἀναπάντεχα πάνω ἀπὸ τὴ μα-
καριότητα τῶν καλῶς κειμένων τους
καὶ τοὺς χάλως τὴ βολικὴ θερμοκρα-
σία καὶ τὸ κουζούρεμα.

Αὐτὸ τὸ διασκεδαστικὸ θέημα τὸ πα-
ρεκαλούθησα τοῦτα τὸ κειμῶνα, πὺ
βγήκε ὁ νέος τόμος τῆς κ. Πάλλη, αὐ-
τὸς ὁ μικρὸς καὶ θαρῶς τόμος—σὰν τα-
φόπετρα—μὲ τίτλο «Λόγια σὲ Νεκρῶ». Πρὸκειται γιὰ ἕνα διθλοῖο—μυριαλόι. Εἶ-
ναι μιὰ συλλογὴ ἀπὸ λουλουδία σκο-
τεινὰ, κάποτε καὶ φοβερὰ, πὺ φύτρω-
σαν πάνω σ' ἕναν τάφο.

Μιὰ Μητέρα ἔχασε τὸ μοναχογιὸ τῆς
πάνω στὰ εἰκοσὶ του χρόνια. Εἶταν ἕ-
νας Ἑλληνικὸς Ἐφῆθος, πὺ πῆρε τὸ
ὄλο καὶ πυροβόλησε στὸ στήθος του,
γιὰ τὸν τὸν ὄφθον νὰ πᾶει νὰ κτυ-
πηθεῖ, νὰ πάρει συνειδητὴ τῆς φου-
σκωμένης νότιας του, παλεύοντας
σπῆθος μὲ σπῆθος τὸ θάνατο.

Ἀπὸ κείνη τὴ μέρα αὐτὴ ἡ γυναῖκα
δὲν εἶναι τίποτ' ἄλλο παρὰ μιὰ Μητέ-
ρα πὺ σπᾶνεῖ μέσα τῆς, σὰν μὲ μιὰ
πρωτόκουστὴ δεύτερη κυσφορία, τὸ
ναιερὸ παιδί τῆς.

Τὰ νιάλα

Ο ΚΛΕΟΒΙΣ καὶ ὁ Βίτων.

Τοὺς ἀγαποῦσαν οἱ θεοὶ καὶ τοὺς πέρασαν ἀπὸ τὸν κάματο στὴν ἀθανασία.

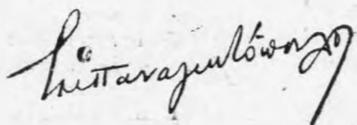
Τὰ νιάτα πού πεθαίνουν γίνονται χαρούμενη σελίδα μαρμάρου.
Νὰ ὁ Δεξιλέος στὸ ἀττικό ἀλογάκι του.
Νὰ ἡ παρθένα ἡ Ἥγησώ στὸ πάγκαλο ὄνειρό της.

Μὰ τὰ νιάτα πού δὲν πεθαίνουν μὲ τρομάζουν.
Αὐτὰ πού βλέπουν στοιχασμένους τοὺς ἡμεροδείχτες στὰ πόδια τους,
πού χειμωνιάζουν μέσα στὸν αἰῶνα τους,
πού συμμαζεύονται στὴν κώχη τους.
Καὶ δὲν πεθαίνουν.

Κι ὅταν νυχτώσει,
κάτου ἀπὸ τὸ σκυθρωπὸ Παντοκράτορα,
τὸν κύριο τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου,
ἀναδιπλώνουν τίς λεκιασμένες φτεροῦγες
στὸ μάκρος τοῦ κατάφυχου φέρετρου
καὶ δέονται καὶ στενάζουν, σὰν ἐξόριστοι ἄγγελοι,
κατατρεγμένοι περίσσια σὲ τούτη τῇ γῆς
καὶ γαληνεύουν προσμένοντας τὴ δίκαιη κρίση.

« Ἄμωμοι ἐν ὁδοῦ... »

Ἄντιστέκονται καὶ λαχταροῦν μιὰ κατάφαση
τὰ νιάτα πού δὲν πεθαίνουν.

Ἡ ὑπαρξὴ της εἶναι ἕνας ζωντανὸς τάφος, ἡ φωνὴ της μιὰ παρακάλεση ἢ ἀναπνοὴ της μυρολόι.
Ὅμως ἔλασε αὐτὴ ἡ λασθωμένη γυναίκα νῆανι ποιήτρια. Ἰκαὶ ἡ μεγάλη Σοφώ, ἡ αἰώνια μητέρα τοῦ λυρισμοῦ, τότε ἀπὸ κείνα τὰ χρόνια: « Δὲν πρέπει θρῆνοι στὸ σπῆτι τῶν Μουσῶν ». Καὶ οἱ θρῆνοι, πραγματικά, φτερῶθηκαν σὲ στίχους.
Τοὺς θρῆκα γραμμένους θιαστικά σὲ τετράδια. Ἄνάμεσα στίς στροφές τὸ μολύβι ζουγράφιζε καὶ σταυρούς, ἀγγέλους, λουλούδια σπασμένα. Εἶπαν ἕνα ὄλιγό γνήσια ποιητικά, πολλές φορές σκληρὰ, ἀπεριποίητο στὴ φόρμα, στὸν ἦχο.
Μὲ δυσκολία τὸ πῆρε ἀπὸ τὰ χέρια τῆς Μπτερας, γιὰ νὰ τὸ δώσω σ' ἕναν ἐκ. δότπ. Ἡ Ποιήτρια ἀρνήθηκε νὰ τὸ ξανακοιτάξει, νὰ τὸ λειάνει. Μοῦ τάφισε: « Ἰσως, εἶπε, νῆανι μιὰ μικρὴ χαρὰ γιὰ τὸν Ντόρπ! »
Τὸ βιβλίον τυπώθηκε. Δὲ μετάνοισα. Εἶναι ἕνα βιβλίον, σὰ δάσος ἀπὸ λογῆς μπλεγμένα φυτὰ, ἀγκάθια καὶ ἐξαισία λουλούδια. Εἶναι σελίδες πού φτάνουν στὴν Ἀρχαία Τραγωδία στὰ πῖθ μεγαλόπρεπα ζεσπάζματα. Εἶναι στίχοι πού ἔχουν μὲ τὴν ἀπόλυτη ἀσφάλεια τοῦ Δημοτικῆς Τραγουδοῦ, σὰ Μανιάτικὸ μοιρολόι, σὰν Σολωμὸς καὶ σὰν «Θυσία τοῦ Ἀθράμ». Ὁ προσωπικὸς πόνος ἐκφρασμένος ἀπὸ τὸ ἐμπνευσμένο ἄτομο! Μὰ αὐτὸ, θαρῶ, δὲν εἶναι ὅλη ἡ Ἰυρικὴ Ποίηση, πού γίνεται κατόπι ἀπολύτρωση γιὰ τὸν παγκόσμιον ἄνθρωπο; Ἄνάμεσα στίς ἀπλοῦκες κλιαρόπτες τῆς κριτικῆς — διάβασα ἀκόμα καὶ μιὰ γυναικεία κριτικὴ ὅπου ἡ ἀπλοικὴ ἀγνοία πέρνει μορφή θαρραρότητας ἀπάνθρωπος — εἶδα κ' ἕναν καλλιτέχνη πού κατάλαβε τί λογῆς ἀσυνήθιστο δῶρο γιὰ τὴ λογοτεχνικὴ Ἑλλάδα στάθηκε τὸ φετεινὸ βιβλίον τῆς Μ. Πάλλη. Εἶναι ὁ ἴδιος αξιόλογος συγγραφέας καὶ ποιητής, καὶ ἔρχεται ἀδιάκοπα μὲ τὸ μεταφραστικὸ του ἔργο σὲ ἐπαφὴ μὲ τὰ μεγάλα πρότυπα τῆς αἰώνιας καὶ παγκόσμιας Τραγωδίας.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΜΥΡΙΒΙΑΝΣ

Ἐπιτάφιος Θρῆνος

« Ἐὶ γλυκὴ μου Ἐσθ, γλυκυτάτων μοι τέκνων πού ἔδω σὸν τὸ κάλλος. »

1 Ἀχ πῶς νὰ φάω, πῶς νὰ πιῶ, πῶχει κλειστὸ τὸ στόμα καὶ νιώθω μὲς στὰ χῶματα τὸ τρυφερὸ τὸν σῶμα :

2 Τράβηξες κ' ἔφυγες μακρὰ, καὶ πῶς νὰ σὲ ξανίβρω; καβαλλικεύω τὰ στοιχειά, τὸ σύνεφο τὸ μαῦρο.

3 Πέρω τὴν πίκρα μου ὁδηγὸ καὶ τὴ λαχτάρα δρόμο, βέρογα στὸν ἄνεμο λυγῶ μ' ἕνα σταυρὸ στὸν ὄμο.

4 Μὲ ποιά δουλειὰ νὰ ξεχαστῶ, μὲ βῆμα ποιοῦ νὰ δράμω πύχω στὰ πόδια σίδερα καὶ σέρονουμαι στὴν ἄμμο;

5 Ποῦθε ν' ἀπλώσω, νὰ σταθῶ, νὰ πιάσω χαλιναρὶ πῶχασα ἀπὸ τὰ μάτια μου τὸν ἥλιο, τὸ φεγγάρι;

6 Μοῦ πισωστρέψαν στὴν καρδιά μ' ἀγάπη, σὰν τὴ βοῦση ποῦχει ἀπὸ κροῦσταλλο νερό, βοῦροκος κατακαθίσει.

7 Ἡῦμα μὲ πάει ὁ πόνος μου, κῦμα πίσω μὲ φέρνει, κορφή μντίζει καὶ ξεσπᾶ, κάτου ὁ γκορεμὸς μὲ σέρνει.

8 Πάνου σὲ κλῶνο μυγαλιᾶς σιάθηκεν ἡ χαρὰ μου. Σπᾶνει τὸν κλῶνο ὁ κεραυνὸς καὶ τὴ σωριάζει χάμου.

9 Τὰ φύλλα ἂν πέφτουνε ξερὰ, τὰ δέντρα πάλι ἀνθίζουν μὰ τὰγοράκια τὰ νεκρὰ πλιὸ δὲ μεταγυρίζουν.

10 Πάνω σὲ κῦμα θεριακὸ, πανάκι ἀφροπεταίει γιὰραξοβόλι βιάζεται κι ὁ σίφουνας τὸ σπάει.

11 Νὰ γονατίσω Κύριε, γιὰ νὰ σοῦ ἐξιτορήσω τὸ τ'εἶχα, τὸ πῶς τ' ὄχασα καὶ γιὰ ποιάν ἀφορμὴ, νὰ κόψω τίς πλεξοῦδες μου σύριζα, νὰ πενήθσω ὅσο κανεὶς δὲν πένθησε μιὰν ἄδικη θανά.

12 Νὰ ξεσχοιτῶ στὰ μάγουλα, τίς σάρκες μου νὰ σπᾶξω, ν' ἀνέβω τὸν ἀνήφορο τοῦ Γολγοθᾶ σινοτὴ τὴν κάθε πέτρα μυτιερή, ξυπόλητη νὰ φτάξω νὰ πέσω μὲς' στὰ τάρταρα νὰ βροῦ τὴ σιωπή.

13 Δὲ τὴ μπορῶ τέτοια ζωὴ νὰ τήνε συρριανίζω, δίχως ἐλπίδας τ' ὄνειρο μακρονάθε νὰ σπιθᾶ, σὰν ἕν ἀνήμερο θεριὸ μὲς' σὲ κλουβί ν' ἀφρίζω ἀπ' τῆς ψυχῆς τὴ θύμηση καὶ τὴν παλιὰ χαρὰ.

14 Δὲν τὸ βαστῶ νὰ τὴ φορῶ στὰ μαῦρα βουτηγμένη

στὰ πρασιόλιμα νερὰ τῆς μούχλας, νὰ σαπεῖ, νὰ τὴν κοιτάζω ἀκίνητη καὶ νεκροστολισμένη νὰ μὴν ἔχει γλυκόλογο στὸ στόμα της νὰ πει.

13

Ἔτσι ποῦδα τὸ θάνατο, γλυκύτατα γερομένο ἀπάνω σὲ προσκέφαλο μὲ πρόσωπο παιδιοῦ, δὲν εἶναι πιά τὸ σκέλεθρο τ' ἀποσκελετωμένο κι' οὐδὲ βαστάει τὸ δρέπανο στὴν ἄκρη τοῦ χειριοῦ.

Ἐχει μαλλάκια καστανὰ γιὰ νὰ μωσοβολοῦνε ἔχει τὸ μέτωπο ἀνοιχτὸ στὸ κῦμα τὸ σγυροῦ, μύγδαλα μάτια, τσάγαλα νὰ σὲ γλυκοκοιτοῦνε κεῖ κάτω ἀπὸ τὸ βλέφαρο πού φαίνεται κλειστὸ.

Ἐχει βαροκούλα τὴν καρδιά καὶ στὴ γαλήνη λάμνει, λάμνει στὴν ἀπροσπέλαστην αἰθρία τοῦ Παντός, κι' ἐνῶ κοιμᾶται κάπου ἄλλοῦ σχέδια μεγάλα κάμνει, ταξίδια μὲς' σὲ σύγνεφα κι' ἄνειρατα σὲ φῶς.

14

Ὡ, μὴν ἀκοῦς πῶς πέθανε, στίς θάλασσες κοιμᾶται, ἐκεῖ πού ἀσημιολάμπουνε γαλήνιες πλατειές, μέσα σὲ φῶς νειρεύεται, καὶ φῶς ὅλος θυμᾶται,

ΜΗΤΡΙΚΗ ΧΑΡΑ

ΜΟΝΑΛΙΚΟ τραγοῦδι τῆς ζωῆς, ἡ θεία σου μοῦ ἐστάθη προσδοκία. Σὰν οὐρανοῦ θεόσταλη εὐλογία, σὲ καρτεροῦσα, πρὶν μοῦ γεννηθεῖς.

Ὅμως, τὴν ἀνεκλήρητη εὐτυχία, τὴ μέθη τῆς χρυσῆς αὐτῆς σιγμῆς, —Τὶ πίσω μένει πάντα ἡ φαντασία!— ποτὲ δὲν τὴ στοχάστηκε κανεὶς.

Ἐκοιτακίη, μπρὸς στ' ὄραμά σου, μένω τὸ θάμα τῶν ματιῶν σου, τὸ μεγάλο, κοιτάζω νὰ γελᾶει εὐτυχιμένο,

κι' ἀντὶς τραγοῦδια, γυιέ μου, νὰ σοῦ ψάλλω, στέκω βουβὴ μπροστά σου — τίποτε ἄλλο — σὲ καμαρώνω, τρέμω καὶ σιωπαίνω.

ΘΑΘΕΛΑ, ἀγαπημένη, ἐδῶ νὰ κλείσω σὲ λίγους στίχους τᾶξια σου παινάδια· μὰ, ἐσὺ διπλά, τριπλά τὰ στέλνεις πίσω τὰ τρυφερὰ τὰ λόγια καὶ τὰ χάδια.

Κοντὰ σου, κι' ἂν βροντᾶ κι' ἂν τρικυμίζει, βρίσκει ἡ καρδιά γαλήνη καὶ στοργή· τὸ χέρι σου ἀφειδώλευτα χαρίζει ὅτι ἀγαθὸ κι' ὠραῖο ἔχει ἡ ψυχὴ.

Ὅπως τὸ φῶς τὸν ἴσκιον, φυγαδεύεις κι' ἐσὺ τὴ θλίψη ἀπ' ὅποιον ἀγαπᾶς, τὴν ταραχὴν στὰ σιγήν γαληνεύεις

κάτι ποῦχε καὶ τ' ἄφησε σὲ μακρονὲς στερητές.

Γυναικας οχημα ἕκολοιθᾶ νὰ τρέμει στ' ἀκρογυάλι, γᾶχει στὰ χεῖλη της ἀφροῦς, τὸ κῦμα στὴν καρδιά, στὰ δυὸ της μάτια πέλαγα τὰ δάκρυα, στὴ μασχάλη, στοὺς κόρφοις, φλόγες θύμηση, κι' ἀπάνω της, κα- [πιά.]

15

Ξένοι μοῦ τὸν ἐπήρανε καί, μάννα, τὸν ἀφήκα νὰ τὸν πηγαίνουν τέσσεροι σὲ μνήμα νὰ ταφεῖ. Ποῦναι τῆς μητέρας μου ὁ παλμὸς καὶ πῶς σπασμὸ [δὲ βοήκα]

πίσω μὲς' ἀπὸ τ' ἄδυστα στὸ φῶς νὰ ξαναοθεῖ ;

16

Ἐνα καρᾶβι φάνηκε πτόν οὐρανόν ἐπάνω μ' ὅλα τὰ φῶτα του ἀναφτά, μὲ τὰ πανιά ἀνοιχτά. Ἐχει ἕν' ἀμούστιακο παιδί γιὰ πρῶτο καπετάνο κι' ἄλλα πολλὰ ναυτοπούλα στίς βάρκες, στὰ σχοινιά. Ἐχει στὴν πλώρη τὴ φωνή, στὴ πρύμνη τὴ φοβέρα στὰ παλαμᾶρια τὰ σιγοντὰ τῆς νεϊότης τὴν παντιέρα.

ΜΑΡΙΑ ΠΕΡ. ΠΑΛΛΗ

ΕΑΡΙΝΟ

ἩΡΘΕΣ πάλι, μὲ τὰ ρόδα, μὲ τὰ μῦρα, τὴ δροσιά, μὲ τὸ φῶς, χρυσὴ πλημμύρα στὴ γαλάζια πλατωσιά.

Ἡρδες καὶ μιᾶς, σὰν πάντα, γιὰ πρωτάκουστη χαρὰ, γιὰ πετάματα, ταξίδια, κι' ἄχ, δὲν ἔχουμε φτεριά.

Τέτοια λουλουδιῶν σπατάλη, τόση μέθη κι' εὐωδιά, τέτοιο θάμα, τέτοιος οἶστρος, καὶ νὰ μὴν τὰ ζεῖ ἡ καρδιά!

Στ' ὄραμά τους, ἀνεβαίνει σὰν παράπονο ἡ εὐχή : Πότε Θέμου, πότε θᾶχει τ' ἀνθισμὰ της κι' ἡ ψυχὴ :

ΦΙΛΙΑ

καὶ τὴ χαρὰ τριγύρω σου σκορπᾶς.

Στὴ ζήση μου, π' ἀγῶνας ἦταν μόνο, ἡ ὑπαρξὴ σου ἐστάθηκε ἀμοιβή· καὶ στίς χαρὲς μὰ πιότερο στὸν πόνο, σὲ γνώρισα ἀδεοφούλα μου ἀκριβή·

Ἄς ἦταν, οἱ φτωχοὶ μου ἐτοῦτοι στίχοι, καθέννας μιὰ πνοὴ κι' ἕνας παλμὸς, νάρθοῦν, ἀπ' τὴν Καλὴν σταλμένοι τύχη, τῆς εὐτυχίας σου ἀσφαλτος χρησμοῦς.

ΣΟΦΙΑ ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ-ΠΑΠΑΔΑΚΗ

ΤΗΝ ΑΥΓΗ ή πόλη ξύπνησε άπαλά - άπαλά όπως πάντα. Φάνηκαν οι δρόμοι, οι δεινροστοιχίες, οι πλατείες, οι κήποι. "Άρχισαν ν' ανοίγουν τα παράθυρα : στα τζάμια ρόδισαν οι άνταύγειες, άχνές, με κάποιο ρίγος. 'Απ' τόν 'Υμηττό οι άχτίνες σκορπίστηκαν άσωτα στον ούρανό γύρω - γύρω και πέρα - μενεξεδένειες προς τó Ποικίλον 'Όρος. Οι όγκοι τών σπιτιών και τó κάθε τί πού είχε στατικό σχήμα, με

την κυβική, γεωμετρική τους τάξη έτοιμαζόνταν πάλι για την έντονη έναλλαγή από φώς κι' από σκιές, πού θα τούς έδινε την αίσθηση της καθημερινής τους κίνησης. Τή νύχτα μυριάδες σταγόνες από τ' άστέρια είχαν γλιστρήσει παντού: στις φυλλωσιές, στη χλόη, στις στέγες, στα μάρμαρα, στα λιθάρια, όπου υπήρχε έπιφανεια νά τις δεχτεί. Και τó φώς αυτό τó γαλαζόχρσο κι άσημαμένο τών άστεριών, γινότανε δροσιά κι άχνα από πολύτιμα πετράδια, πού διαλύονταν σιλίπνα σε μαγεμένα χρώματα, Λίγα σύννεφα προς τó Σαρωνικό δέν τομύσαν άκόμη νά πάρουν τις συνθιβαμένες μορφές για νά ξεγελάσουν τή φαντασία τών ανθρώπων, πού μουδιασμένοι θα ξαναρχόνταν στή γνώριμη τους τούτη περιοχή άπ' τις φτιαχτές χώρες, όπου είχαν πλανηθεί με τ' όνειρο τή νύχτα. Κι όλα τα πράγματα - σ' αλήθεια - θάρρει άποστεργαν νά ξαναπάρουν γρήγορα - γρήγορα τή σκλαβιά τους, νά ξαναγίνουν για τά μάτια και τή σκέψη τών όσων παλι θά τ' αντίκρυζαν, εκείνο πού ησανε χθές και προχθές και τήν κάθε ημέρα ως τώρα. 'Αγνά, ξαναγεννιόνταν όλα με τήν πρωταρχική τους ύδσταση κι ησαν τά σύννεφα, σύννεφα, βουνά γύρω τά βουνά και τó φώς τού ήλιου μιά χαρά στραμμένη παντού: προς τά πάνω, προς τούς όρίζοντες, τήν κατάλευκη πόλη, τις προσόψεις και τ' αναρίθμητα γκρίζα και πράσινα παράθυρα, τά δέντρα και τις κορδέλλες τών δρόμων κι εκεί - κατά τó βορρά - στό βράχο με τó άποκρυσταλλωμένο κι ύπαρκτό από πάντοτε για πάντα περιστόλιο τού Παρθενώνα. 'Η πόλη θριαμβευε έτσι μονάχη της δίχως τó θόρυβο και τήν έπαρση τών ανθρώπων. 'Η πόλη έδειχνε τήν άκίνητη, αιώνια όψη της, δίχως τούς μύθους και τó πλέγμα από έννοιες τής τρυπωμένης μέσα της πολύβουης, ανήσυχης, παράφορης μυρμηγκιάς, πού θα τήν μεταμόρφωνε σε λίγο βγαίνοντας άπ τις όπές της ... Για τήν πόλη τίποτε δέν είχε συμβεί. Οι ώρες από χθές είχαν περάσει όπως είχαν περάσει οι μέρες, οι μήνες και τά χρόνια. Τά έργα ή οι καταστροφές τών ανθρώπων - όκοδομές, δρόμοι, περιοχές καινούργιες, γκρεμίματα, χαλάσματα, - τήν είχαν κάνει ναί, τέτοια πού ήταν σήμερα, Κι έν τούτοις πάλι ή ίδια πόλη ήταν. Πάλι ό ίδιος ούρανός τή θώπευε, τά ίδια βουνά τήν πλαισίωσαν, τά ίδια σύννεφα περνάγαν πάνω της ρόδινα, λευκά, μαβιά... Κι όρίστε: ό Λυκαβητός έδω' κι ή 'Ακρόπολη' και παράπλευρα οι λόφοι... Πέρα ή λωρίδα τής θάλασσας. 'Απλά χρώματα. 'Ηρεμία...

... Χθές καθώς άρχιζε ή νύχτα ή ζωή τής πόλης μου φαίνονταν άλλοιωτική. Τό φώς είχε κομματιαστεί σε αναρίθμητες σταγόνες μέσα σε γλυμπακία. Τά χρώματα ησαν φιαχτά και ψευτισμένα. Περιπάταγα στους δρόμους και κοίταζα χάμου. 'Ηταν κι ό θόρυβος : μιά βουή δίχως νόημα, άτελειωτη. 'Ακουγα τó θόρυβο αυτό νά χτυπάει στα μηνίγγια μου: αίσθανόμουν πώς με τριβέλλιζε και μ' άκόλουθοσε και μ' άδραχνε και μ' έσπρωχνε. Σε κάθε γωνιά, σε κάθε βήμα έργαστήρια με σφυριά κι άμόνια, πρίονια, κινήτρες, ρόδες τεράστιες σε στρόβιλο και σάλπιγγες και

**Η ΝΕΑ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
Η ΠΟΛΗ**

σήμαντρα και σφυρίχτρες. 'Όχι πού σέρπανε άναηδούσαν ξάφνου και τούλιγαν τις αίσθήσεις μου σε κουβάρι. Είχε - λέει - σειστεί και γκρεμιστεί ένα βουνό μακριά. Οι όγκοι από χρώματα και πέτρες κυλούσαν άκόμα προς τά έδω. 'Αλλά δέν ήταν μονάχα αυτό: άόρατες στρατιές από σκυμμένα, βιαστικά άνθρωπάκια τρέχαν νά μαζέψουν τα χρώματα και τις πέτρες, χούφτα με χούφτα, λιθάρι με λιθάρι. 'Ενα καινούργιο βουνό φτιάχνανε τ' άνθρωπάκια αυτά ιδρωμένα, λαχανιασμένα βουίζοντας κι άδημονώντας. 'Ισως αύριο - σκεφτόμουν - τó βουνό θα έχει ύψωθεί υπερέφανο, σήνα στον ούρανό. Και θα 'ναι έργο τών ανθρώπων' τής δικιάς τους φαντασίας και τής δικιάς τους θέλησης. Θά 'πρεπε να έπαίρεται κανείς για κάτι τέτοια. νά φιλαφεί, νά σφραβεί κομμάτια, κομματάκια τή χαρά και νά τήν κρούει στο νού, στήν καρδιά και στις αίσθήσεις σου. Γι αυτό τó βουνό έλεγαν - γίνονταν όλα. Γι αυτό τó βουνό είναι ό θόρυβος, οι φοβεροί γδούποι, οι όρυγμοί και τ' άκατάπαστο μουγγριτό. 'Ωστόσο ή άκουή με τυραννούσε. 'Ηθελα νά ήμουν άλλοι. Πλανιόμουν νοερά σε μιάν ήσυχη στιγμή πού θα κρέμονταν μεταδί τής γής και τ' ούρανού... Τούτη τή νύχτα όμως τó φώς και τά χρώματα είχαν γίνει για μένα στριγγιές κραυγές. Κραυγή στριγγιά ήταν κι ή σκέψη μου.

«... 'Ο 'Αγγελος - μονολογούσα - ή Μώδ, ή Δωροθέα, ό Γεράκης, ή κυρία 'Αριστέα, ό Σταμάτης Δανιηλίδης...» κι' από λογισμό σε λογισμό πέραγα στις όμιλίες τής ημέρας: Τό άρθρο τής 'Ακρόπολης. 'Η οικονομική κατάσταση: Τό γλωσσικό κίνημα... 'Η άρχαία τραγωδία... 'Ο μαθηματικός Ροινκαρέ... - «... Στήν 'Αθήνα - έξακολούθησα νά λέω συνεπαρμένο σε λίγο από άλλη σκέψη - ζούμε πού κοντά στήν κλασσική παράδοση. Μας είναι πιό εύκολη άσφαλώς ή έπιστροφή στις όριστικές, άσειστες κι αιώνιες έννοιες. 'Εχουμε τήν αίσθηση τού άπóλυτου... τού τελειωμένου...». Λαμπρά. Και τó βουνό πού φτιάχνουμε σκυφοί, βιαστικοί μέρα με τή μέρα, νύχτα με τή νύχτα οι άνθρωποι; Μήν είναι μάταιη κι άνόητη άπασχόληση ή φοβερή τους πάλη; - «'Όχι. Ζούνε τή ζωή τους. 'Εξάλλου τήν πόλη, και τις άσειστες αιώνιες έννοιες, τις φτιάξανε αυτοί πριν από χιλιάδες χρόνια. Κι ή πόλη βέβαια δέν υπάρχει δίχως αυτούς». 'Ορθά' πολύ όρθά. Βαδίζεις όμως με τή συνοδεία τών ήλων, πού σε βασανίζουν κι είναι σά μιά ανάγκη μέσα σου διαμαρτυρίας, σά μιά παράδοξη διάθεση νά τ' άρνηθείς όλα, νά πλάσεις έσύ έναν άλλον καινούργιο - δικό σου - μύθο... 'Η πόλη - λέει - δίχως ανθρώπους. 'Η πόλη μοναχή της: μιά ξεχωρη πραγματικότητα... (- Φίλτατε !.. για πού; (ήμουν στή λεωφόρο 'Ακαδημίας). - Μά... πουθενά... - 'Ακεφος; άνήμπορος; - 'Όχι. Κάτι μελετώ... Κάτι φτιάχνω... - 'Α! Κατάλαβα...).

Τά ίδια και τά ίδια κάθε νύχτα. Λές νά λυτρωθείς από τó θόρυβο κι από τις συμβατικές εικόνες. Πολεμάς νά πετάξεις τó λιθάρι, πού κουβαλάς κι έσύ για τó βουνό όπως οι άλλοι. Δέ θέλεις όμως νά σε δούνε. 'Αν συναντήσεις άνθρωπο σκύβεις άμέσως νά τó φορτωθείς σάν πρῶτα... Θά πρεπε έδω νά πώ μιάν έποχή. 'Όσα γράφω είναι ίσως σημερινά τά τοποθετώ 'ώστόσο σ' άλλην έποχή. Ψάχνω στή μνήμη μου: 1913; 1914; 'Ανοιξη τού 1914 λοιπόν. ('Ο Ζωγράφος κι ή αυτόνομος 'Ηπειρος. 'Η θαλαμηγός «Γόησσα» τών 'Εμπερίων και τó άτμόπλοιο «Ποσειδών». 'Ο Liman von Sanders στήν Κωνσταντινούπολη. 'Η Συνδιάσκεψη τής Χάγης. 'Ο πλοῦτος τής γής - σε άξίες - φτάνει. τά 5000 δισεκατομμύρια φράγκα. 'Επαλεήθησαν οι σχέσεις μεταξύ Πατριαρχείου και τής Πύλης. Δεξίωση στήν κόμησα Ριανκούρ. 'Ο Marinetti κι ό φουτουρισμός. 'Ο Γεώργιος Πάπ κι ή έφημερίδα «'Αθηναί». 'Ο 'Εμμ. Μπενάκης δή-

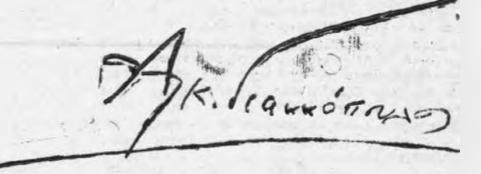
μαρχος 'Αθηνών). Μιά νύχτα τής άνοιξης τού 1914: κάτι τó θετικό, τ' άληθινό, πού υπήρξε και υπάρχει σήμερα στο λογισμό μου κι άς είμαι άλλος έγώ, με τή διάθεση τούτης τής στιγμής... 'Ανηφορίζα άπ' τήν δόδ Σόλωνος προς τά Πευκάκια. Καθόμουν ψηλά τότε. ('Η δόδ Σόλωνος είναι γνωστή. Βρίσκεται εκεί όπου ήταν τήν έποχή ή κελίνη. Κι είναι νομίζω για τούς παλιούς σά νά μη συνέβηκε τίποτε - στο μεταξύ - γι αυτόν. Τά σπία βέβαια άλλαξαν. Είναι τώρα όγκοι βουβοί, θυμωμένοι, πού συνωστίζονται και σφίγγονται και μακραίνουν προς τά πάνω για νά οικονομίσουν χώρο. 'Αλλά ή δόδ Σόλωνος, πού λέω, υπάρχει όπως τότε). 'Ο γνωστός πού με είχε συναντήσει στή λεωφόρο 'Ακαδημίας πήγαινε ως τού 'Γαμβέτα. - Τώρα προχωρώντας πάλι μόνος μετάνωνα πού δέν τόν ειχα άκολουθήσει. - 'Αφαιρείται κανείς με τις παράλογες εικόνες του και χάνει εύκολα τόν έλεγχο τής κίνησης του. Δικαιολογείται όμως για τή διωγμένη ευκαιρία με τήν πόσωση τής «βαθείας» του σκέψης. Είναι ένα αντίσταθμισμα κι αυτό. Λοιπόν έλεγα: - «... 'Ισως τó θόρυβο τó δημιουργούμε οι ίδιοι έμεις με τήν άνακνοποίηση και τήν άδημονία μας... Τώρα περπατώ άπαλά για νά μήν άκούγεται ό ήχος άπ' τά βήματά μου. Στιγμές φαντάζομαι πώς δέν είμαι έγώ πού προχωρώ. Πώς είναι τά σπία στις δυό πλευρές, πού σέρνονταν σιγανά προς τά έδω: νά τó σειρήτη τής μάντρας, πού πλησιάζει' όρστε κι' ή γωνιά εκεί με τó περίπτερο, τó κλειστό κατάστημα «Νεωτερισμών» και τó φανάρι... 'Ετσι ίσως έρχεται κι' ή αόριανή ημέρα ν' άνταμώσει τούτην, τή σημερινή, πού φέρνω έγώ τώρα μαζί μου... (Μικρή σιωπή και άπορία). Τή σημερινή ημέρα: Δέν καταποντίζομαι δέ χάθηκε κι' αυτή σάν τις αναρίθμητες άλλες, πού μήτε καν θυμάμαι; ...» 'Αλήθεια' οι δικές μας πραγματικές ημέρες δέν άκολουθούν τέτοιαν άπανωτή συμβατική σειρά. Δέν έρχονται άπλά, ή μιά μετά τήν άλλη. Είναι ένα άνακάτωμα από εικόνες στή σκέψη, στή θέληση και τις αίσθήσεις μας. 'Όρες ταξινομούμε τις εικόνες με τή μνήμη' ώρες τις ξαναζούμε με τ' όνειρο. [Θυμάσαι; Τό τραγούδι τής μάννας. 'Αγγελοι λευκοί! 'Η γρηά δασκάλα με τά γυαλιά, πού πέφτουμε στή μύτη χαμηλά. Τά παραμύθια τής μεγάλης άδελφής. 'Ο δρά-

ΟΙ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΕΣ ΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΟΤΡΟΠΙΕΣ :

— A la maniere de....

ΔΙΕΣΧΙΣΑΜΕ τας αποδοκιμασίας τών ά σφυλάκων και έκτοξεύσαμεν τά θλέ. φαρα προς τας συναλλαγάς τών διατόντων αλλά τά κυδώνια επέπεσαν έγκαρσώς κατά τού κηκλιδωμάτος και οι κοψοί κύριοι διέτρησαν τούς καρκαρίας. 'Επειδή ήτο νύκτα και οι πλεόδες τών όπλοστασίων περιέφεραν τόν άόμαστον δασοφύλακα προς χάριν μας, οι φασιανοί ήρεινών τας πυρολαμπιδας και οι μοικαλίδες εσπάζον τας πτωκές τών δεξαμενών. Καί έως έδω καλά. Περαν τούτου όμως έδω ό σαρφετός τών σωματοφυλάκων και τά ιπποφορεία έναυλοπούσαν τας έκ δευτέρου τοκετού δεσποινίδας. 'Ο διαγώνιος δρόμος ήτο μεστός από αλοουργιδας και τó επαυφόρι τής δεινροστοικίας προωθούσε τις τούς μαστούς τής αγελάδος. Πολλοί διπρωτόπυτο έάν τó κλειδί τού περιφερειακού συγκροτήματος θα άνελαίβαν τήν έξουσίαν ή έν ή διασκέδασις τών ζητιώνων θα συνωδύετο από έλι. γμούς άναμνήσεων και παραστρατηένος ήλεκτρομυξίδιας. 'Επιπλέον όμως τó πρῶι και τó προαίλιον τής όπτασίας περιπλάκι με τούς θυσάνους τών χρευσιστώσεων έως ότου άπέκαμαν νά γελούν οι στρουθοκάμηλοι και έσταμάτησαν νά συνουσιάζωνται έπιχαρίτως οι δολιχοκέφαλοι. ('Υψιβάμινος) 'Α. 'Εμπειρικός

κος και οι νάνοι... Φεύγουμε για τή Μυστηριώδη νήσο (Cow-boy στο Kansas καπετάνιο σε πειρατικό καράβι). Κι' έπειτα; Τί λέει στή Διάπλαση ό Φαίδων; Περνάιν τά χρόνια κι' έρχονται σε μιάν ομίχλη οι μέρες τής «Νανώς». 'Αργότερα τ' άλλα: ή ή γνωριμιά με τή «σκέψη», οι «Έλληνες, ό Goethe' ό Shakespeare και ή Μαγία: ή Πολίση!...] ... 'Ημουν τ' άπόγιομα με τó Γεράκη. Μούλεγε πώς τó αυνό έχει 8.000 ή 800 (δε θυμάμαι) θερμίδες. Μού έξηγούσε γιατί είναι ώφέλιμη τροφή. Πιστεύει στήν έπιστήμη, Λίγο πιό ύστερα με βεβαίωσε πώς ό Θεός τόν έπλασε για νά τόν βασανίζει πάνω στή γή. Είχε ένα καρφι μέσ' τó δεξί του ύπόδημα... Χάνεσαι νά μονολογας γύρω από μικροπράγματα. Ξαναπλάθεις τήν Ιστορία κάθε στιγμή κι' όλες τις Ιστορίες αυτές, τις λές με τά αυθύμια τού κόσμου. 'Αν μπορούσες τουλάχιστον νά τις τοποθετήσεις χρόνια και χρόνια, αιώνας, πριν από σένα ή αϊώνες πάλι πιό πέρα σ' ένα μέλλον πού κάποτε θα έβρει σ' αυτόν τó δρόμο, σε τούτην τήν πόλη, για έναν άλλον άνθρωπο πού θα βαδίζει άπαλά ηγαλίνοντας προς τά Πευκάκια! 'Όχι: πρέπει νά τó πάρεις άπόφαση. Κουβαλάς και σ' τó λιθάρι σου για τó βουνό. Ζείς με τούς όμοιους σου. Κι' είναι και για σένα ό κόσμος ή πραγματικότητα - έπιστημονικά - με τις θερμίδες τού άόγου και τής άθανασια τής ψυχής σου, βέβαια: θα 'ναι - καθώς λές - στριγγιές φωνές τά δσα άκούς και θα ναι μιά χλαλοή 'θλιβερή' ή κίνηση τών άλλων. 'Ός τόσο κανείς δέ θα σ' έμποδίσει - κάποιο πρωί - νά 'χεις και σ' τή λύτρωσή σου. 'Η πόλη θα ξυπνάει άπαλά-άπαλά και θα τήν βλέπεις νά θριαμβεύει δίχως ανθρώπους, με τήν άληθινή αιώνια άκίνητή της όψη. Δίχως μύθους και δίχως Ιστορίες. Γιτσι για τήν πόλη τίποτε δέ θα 'χει συμβεί.

ούτε ηγαίνουμε πιό με τούς χειμάρρους σ' άναζήτηση φυστικών ούτε σκαφαλύνουμε με τής φεγγαριόεις άχτίνες για νά κλέψουμε τά ώριμα όσπρα. Χάσαμε τούς δρόμους, χάσαμε τή δύναμη (ναυή μας, κουρασθήκαμε ό μανδύας μας ζέβαφε από τις όλονυ... (κτιές τών καντιλιών από τά γαυγιαματα τών άδεσποτων σκυ... (λιών από τήν άναζήτηση τών σταχυών πού (άλλοι τά θέρισαν... Μείναμε μόνοι, ή θάλασσα άπλωσε τή (γαλάζια κουβέρτα τις στον ύπνο μας τά μάτια μας άποτύπωσαν όράματα λουστήκαμε σε πηγές πού δέν τις είδε (ποτέ τó φώς και κλώμισαν τά κορμιά μας και' έζώκειλε τó φορτωμένο πλοίο τών (πεπρωμένων μας. Τώρα κυττάμε σάν ύπνοάτες όπό τó (παράδοξο κυττάμε τήν κίνηση τού λιμανιού και (τις μετοναστεύσεις τών ψαριών ηπιηίζουμε άδεια κογκύλια και κρινύουμε μαζί με τή νύχτα... ('Από τó «'Αμοργός» (''Αμοργός») Ν. Γκάτσος ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗΝ : ΚΛΕΑΝΘΗΣ

ΜΕ ΚΙΝΔΥΝΟ να παρεξηγηθούμε και να δημιουργήσουμε μέτωπο που μπορούσαν να το έκμεταλλευτούν εναντίον μας επιτήδειοι, συνεργάτες των «Οριζώντων» στο φύλλο του Φεβρουαρίου (σελ. 45 στη λη δ') έγραψε διαμαρτυρούμενος για την αδιαφορία που δείχνουν μερικά δημοσιογράφοι και μερικές εφημερίδες απέναντι στα έργα της Λογοτεχνίας μας. Το σημείωμα εκείνο, σχολίο από θέμα που έχει καθήκον η άγγλιξη κάθε είδους τύπου και να το φέρνει στην επιφάνεια σαν αυθαιρεσίες και δόκιμες που κρύβουν «μερικαν» από κάθε ταξική κατηγορία και την εκθέτουν να μπορούσε να το είχε γράψει πριν από μας οποιοδήποτε άλλο περιοδικό ενδιαφερόμενο πραγματικά τόσο για τη λογοτεχνία όσο και για την ίδια τη δημοσιογραφία γιατί, τί είναι δημοσιογραφία; Τι άλλο από μια συλλαβή σκηνής με τη Λογοτεχνία; Τι άλλο από μια συγγενής τμ., αν όχι αδελφή της; Όμως τα άλλα περιοδικά δεν καταδέχτηκαν να τα άγγιζον ποτέ τους γιατί δεν τα ενδιέφερε να δημιουργήσουν εχθρότητες κι ένα μέτωπο, και να κάνουν κάτι που να είναι πραγματικά της δικαιοσύνης τους, και μέσα στο πρόγραμμα της έκδοσής τους. Έχοντας μόνο τους σκοπού της κυκλοφορίας τους και τη φιλία τους μ' άλλους, αδιαφορούν να ταράξουν τα νερά τα σαπηνιμένα του περιβάλλοντός τους. Ενδιαφέρονται μονάχα να τράχουν καλά με τους δημοσιογράφους και με τον τύπο για να τους άναγγέλουν πλοίσια και θαυμαστικά το φτηνά τους εμπόρευμα, για να το πουλούν. Κι είναι πάντα ήσυχαι για το εθνικό τους... Έργο.

Μα έμεις που είπαμε, σύμφωνα με το προγραμματικό μας σημείωμα (σελ. 24, στήλη και τεύχος Α., Ιανουαρίου) σκοπού μας να πολεμήσουμε κάθε δόκιμα στην εξέλιξη και να μην κάμουμε καμιά υποχώρηση στις χιλιάδες μετριάτες που κυκλοφορούν γύρω μας, κλπ. νομίσαμε πως ήταν υποχρέωση και καθήκον μας να καταγγέλλουμε την ύγια δημοσιογραφία, που όπως και πιο πάνω αναφέραμε, τη θεωρούμε σχεδόν διβερφή της Λογοτεχνίας, το άστοχο που κάμνει μέρος του τύπου και μέρος των συναδέλφων τους. Οι «Οριζόντες» με την πλατειά κυκλοφορία που απέκτησαν χωρίς στο πρόγραμμα και στα περιεχόμενά τους, διαδύστηκαν κι από τις διευθύνσεις των εφημερίδων κι από τους άριστους άριστους δημοσιογράφους μας και κανείς δε βρήκε πως υβρίσαμε και πως είχαμε άδικο. — αυτό από. Σεικνεύεται φανερά γιατί δεν βρέθηκε κανείς να μας απαντήσει.

Φαίνεται όμως πως αυτό δεν ήταν γενική γνώμη, και για — δημοσιογράφους πρωίτης εφημερίδας (του «Ελ. Βήματος») που κάμνει και το λογοτεχνικό και τον διπλό κριτικό (έκείνος θέττει δε φταίει φταίει η εφημερίδα και τα θέματα που άγγιζονται ως την κρίση του) έχοντας άλλη αντίληψη γι' αυτό, συνειδησιμώς ακόμα να παριστάνει στους συγγραφείς μας και στους ήθαστους τών... προστάτη τους, της Λογοτεχνίας, έβηκε στις 5 Απριλίου, 65 ημέρες ύστερα από την κυκλοφορία του

«κέντητου μας», όπως άποκαλεί τους «Οριζόντες» γιατί είχαν την τύχη να στερηθούν συνεργασίας του (κατάλληλης μόνο για τις φιλλόβες της Αμερικής, όπου το ψαλλίδι της σύνταξης των τών έφερε πλάσ' ο' όλα τα δημοσιεύματα του περιοδικού τύπου της Αθήνας, για ημερολόγια που δάζουν αναδημοσιεύσεις και για περιοδικά που από έλλειψη αξιολογίας άλλης θεωρούν κάτι τέτοιες... άμαρτωλές συνεργασίες... εφάρματα...) να θυρωθή από τις στήλες της σοβαρής αυτής εφημερίδας που του παραχωρεί τις στήλες της ανεξέλεγκτα για να θέσει το περιοδικό μας άνα τιμέτωπο με φίλους και συνεργάτες του και με τάξη που τους περισσότερους από τους άντιπροσώπους της έχτιμα, κι ά... Έκδότης τυπεριοδικού μας έχει συνεργάτες του στην ετήσια ημερολογιακή έκδοση των «Οριζώντων». Άφου προηγουμένως προσάθρον ά έβαλλ άλλους να μας κηρύξουν τόν πόλεμο, κι άφου δεν κατάρθωνε να κόμη το Δ. Συμβούλιο της Ένώσεως τών Συντακτών να μάς... τιμώρηση όπως ήθελε για να μην συγκροτηθ ά ίδιος αυτός μαζί μας και μάς άντιμετωπίση —νάτος, καταγαναχτιμένος από τις στήλες του «Ελευθέρου Βήματος» έμπλεως «ελεός» όργλης (σαν εκείνης που έχει στο «άσος» του το άτυχετάτο αυτό θεατρικό του έργο) ζητά την κεφαλή του «έκδοτου» μας επί πίνακος και καλέε δια κρουαζών, άνομαστικά τους προέδρους τών Λογοτεχνικών μας οργανώσεων να μάς... σφάζουν για να ίκανοποιηθ το πολεμικό του μένος. (Άς αψητή τη στιγμή το «S.O.S.» του, πάει χαμένο γιατί κανείς δεν βδωκε σημεία ζωής, αλλά για φαντασθήτε θρασύτητα με την άλήθεια... Μα ζητούμε την άπαύση του μάς άδικίας που γίνεται άνεκασθεν και συχνά από μερικούς συνάδελφους του και με ρι κ ές εφημερίδες κι η όποια είναι σε θάρος του Λογοτεχνικού κ ο υ βιβλίου και να ζητά από Λογοτέχνες, να στρέψουν τα όπλα αυτά άνω τους για να πολεμηθοσ, οι ίδιοι και τα συμφάρτα τους). Χαρακτηριστικό είναι πως έπιτόλιζε: το ζήτημα στο ποιός έγραψε το σχολίο αυτό (ά... έκδότης) του εν τ ύ π ο υ τούτου, η άνας συνεργάτης του, ά κ. Παπασιάνης;) και κολλά έκει ύστερα από μια έπιστολή του τελευταίου, που θέττει το άρνεται, γιατί ά άνθρωπος δεν τάγραψε και παραξενεύεται που τόν άνακάτησαν. Άκόμα χαρακτηριστικό του άν είχε δική ό συντάκτη του σχολίου αυτού, για τα όσα έγραψε η άχι, είναι το γεγονός πως το βιβλίο του έγκριτου αυτού κριτικού (!) και δημοσιογράφου που κυκλοφόρησε λίγες μόνο ημέρες πριν από το άρθρο του, είδε ως κείνη τη στιγμή Χ ρ ο ν ο γ ρ α φ ή μ α τ α και ά ρ θ ρ ο γ ρ α μ μ έ ν α από δημοσιογράφους, όσα και η σε λ ί ε ς του, ενά τα βιβλία του Μυριέλλη, του Καστανάκη, του Καζατζάκη, του Σικελιανού, του Πρεβελάκη, του Βενέζη, του Θεοτοκά, του Καραγάτση, κ. ά. όλα έκδόσεις που ήθικαν πριν από μης-έρες κριθκων από γράφοντας που μετρούνται στα άρχαία του ένος μόνο χερσιού. Πως το άγγιγείτε;

Τό ότι φωνάζει πως από τις εφημερίδες έβηκαν τη θερμότερη ένδοχηση τα άδεια έργα της Λογοτεχνίας δεν είναι άλήθεια, η μάλλον αυτό γίνηκε τελευταία, σε μερικές εφημερίδες και άχι από δημοσιογράφους άλλά από Λ ο γ ο τ έ χ ν ε ς έπιστρατευμένους στις εφημερίδες. Αυτό είναι πολύ γνωστό, κι είναι περιττά τό λόγια για το «παχνίδι» τούτο, που τόσο καλά τό γνωρίζουν οι κατοικούντες τα Ίεροσόλυμα... Και για να μην του χαλάσουμε το χατήρι, συμφωνούμε στο ότι έβηκαν θερμή ύποστήριξη από τις εφημερίδες μερικά βιβλία και έργα, άλλά τί βιβλία και τί έργα; Βιβλία σαν τα δικά του: γραμμένα από δημοσιογράφους και έργα (θεάτρους από πάντων) γραμμένα από άνα αυτούς. Άς φιλλομετρήση τις εφημερίδες της έποχής κι άς άφήση τό λόγια. Άλλως έ τ τό έξρει κι ό ίδιος πολύ καλά, γιατί έ, νας από ζείνους που τάγραψαν είναι κι ό ίδιος.

Οι «Οριζόντες» θα ήσαν εύτυχες άν στο σημείωμα αυτό το συνεργάτη των έργων ναν γ' άπαντήσουν κ α λ ο π ι σ τ α μερικοί άριστοί και να το άντιμετωπίσουν με γεγονότα άστε γ' άποδεικνύσαν η άλήθεια. Γιατί θεάσιως δεν είπαμε για όλο τόν τύπο και για όλους τους δημοσιογράφους; δε θάταν άλήθεια και θάταν κι ά δικο. Τι μπορεί π.χ. να πεί κανείς για την «Πρωία» που έχει κριτικό στα βιβλία τών Άλικη Θυρίλο, για τ' «Άθηναϊκά Νέας» που έχουν τόν Γρ. Ξενοπούλο, τη «Βραβυνη» που έχει τόν Κ. Μπασιάνη, την «Ακρόπολη» που έχει τόν Άλέκο Λιδωρίκη και τόν Α. Παπαδημήτρη, την «Καθημερινή» που γράφει κάποτε ό Σπ. Μελάς, το «Ελ. Βήμα» που έχει και τόν Κ. Δημαρά κλπ.;;

ΟΙ «ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ»

*
Ο «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ Λογοτεχνών» τίμησε αξιόλογα με τό φιλόλογικό μνημόσυνο που έκαμε — κι είναι άλιος συγχαρητήριο γι' αυτό — ένα μέλος του, — τόν Μπα. Λαπασιώτη, κι έδειξε με τό μέτρο τών δυνάμεών του πως ζέρει να ξεχωρίση εκείνους που άβέβηκαν και να τους θραβεύση. Άλλο ζήτημα τάρα. Άν μπόρεσαν ά. λοι του οι άμυλητές να τα βγάλουν, πέρα και να χειριστούν το θέμα τους έπι, άστε να ίκανοποιηθούν ένα άκροατήριο διψασμένο, σαν αυτό που πήγε ν' άκουση τις άμιλιές τους, δικαιοσύνη γιατί έχει άφοχη του την άνδρεία των μελών του κι άχι τών ξένων. Μα η «Εταιρία Λογοτεχνών» πως να δικαιολογηθ που άφισε να περάση άναρτητή η έπέτειος του θανάτου του Μ. Μολακισή, ένος μεγάλου λυρικού του τόπου μας, πρώτου της προέδρου και ξεχωριστού της μέλους, που λάμπρυνε τό διάστημα της προερείας του και ζωντανέψε με την ύπαρξη του την πρώτη Λογοτεχνική μας άσπην άργάνωση; Δε ζητούμε μνημόσυνο για τόν Παλαμά και για τους άλλους που πέθαναν, γιατί όλοι τους, ποιάς λίγο, ποιάς πολύ τίμηθηκε. Μιλούμε για τό Μολακισή.

ση, το μεγάλο Μεσολογγίτη λυρικό, τόν ποιητή του «Μπασιάνη», του «Τάκη Πλαύμα» και τόν άλλο άριστοαργημάτων της έας μας ποιητή που ά θάνατός του κι αυτός πέρασε τόσο άπαράτητος που να είναι άνείδος η σιωπή που άπλώθηκε έκτοτε, για κάθε άληθινό διαποιητή, λογοτέχνη.

*
Η ΑΚΑΔΗΜΙΑ έχει κάμποσες άδειες θέσεις και τις κρατά κενές, χρόνια τώρα άγκαστο γιατί, χωρίς να προάινει στη συμπλήρωσή τους. Δέν πιστεύουμε να μην υπάρχουν θέσεις, υποψήφιοι γι' αυτές... Πάντως, μπορεί κι είναι δικαίω, μα της (ένας λόγος είναι αυτός, μόνο) να μην άπονέμη θραβεία της και να μην κόμινε τις γιορτές της, μα άχι και να έχει άδειες τις θέσεις των μελών της που χρειάζονται για κάθε πνευματική έκδήλωση. Ρωτούμε μόνο, γιατί, η θέσεις αυτές οι κενές, ένε της τάξεως των ήθικών έπιστημών, δηλ. της Λογοτεχνίας, που μάς

ενδιαφέρει, γιατί άν ήσαν από τις άλλες — που κατά σύμπτωση είναι πάντοτε πλήρεις — δεν θα είχαμε και τόσο τόν λόγο, μα και τήν... τόλημ να θέξαμε τό ζήτημα...
*
ΑΛΟΣ προστάτης ένεφανίσθη από τις στήλες του «Ελευθέρου Βήματος» — της τέχνης τούτος άμως... — για να τοποθετήση άκριβόβραβεία τους καλλιτέχνες μας στη σειρά σύμφωνα με τα τελευταία δείγματα της άργασίας που έδωκαν στα διάφορα λογοτεχνικά βιβλία που έβηκαν με την εικονογράφηση των. Αυτός πάλι, με τό «άφ' ύψηλοθ θάρος» που έχει πάσει από καιρό τάρα γιατί άνεκατάστησε τόν νικητά της κριτικής του τόπου μας, τόν Ζ. Παπαντωνίου (που θα νομίζει άσφαλώς πως είναι άνατάξιος διάδοχος του) χάρις στο φύλλο που γράφει, έσοκονίζει φιλικά κάθε τόσο όσους του άόσωνται και με άνα ταλασίαιστα λόγια (να να, άναγε άνορθογραφίες και λάθη του τυπογράφου η του

διορθωτού; ίσως...) τοποθετεί κριτικά και νοικοκυρεμένα τα πράγματα όπως τα θέλει η Ύψηλη κριτική και η γνώμη του. Έτσι, σε 3 τελευταία του άρθρα (6, 10, 18 Φεβρουαρίου τ. έ.) κρίνοντας τους καλλιτέχνες της ξυλογραφίας που δεικόσμησαν βιβλία, τους τοποθετεί όπου νομίζει κι άν μόν μιλούσε όποκειμενικά... δεν είχαμε κανένα λόγο να έπέμψουμε. Άλλά επειδή και τα γράφει στο «Βήμα» και τό γράψιμο φαίνεται να είναι άντικειμενικό, νομίζουμε πως τό πρόγνιμο διαφέρει. Γιατί ένας που θέλει να κάμη τόν άμερλο, ήλιο, δε έξινά η συμβολή του Άγγελου Θεοδωροπούλου ένω αναφέρει, έκει πέρα όλον τόν κόσμο και δεν ποσασπεί έτσι καλλιτέχνες σαν τόν Βαλοσκώπη. Μα δεν υπάρχει λόγος να θυμάουμε πάλι, κι έ, μεις, χωρίς αίτια, «Σ' έφηνει φίλικά φει, ατάτα» έπεε κάποιος. Χαλάλι του λοιπόν — για να ήσυχάσουμε και να έσαν, γράψη κι' άλλα πρός... διασκέδασαν τών άναγνωστών του...

ΕΝΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Βραβεία θα δοθούν σε τρεις συλλογές, άκόμα θα έπαινεθούν άλλες δύο, — και τέλος θα ξεχωριστούν όσα τρανούδια άξιζουν από τις υπόλοιπες και θα δημοσιευτούν σε πανηγυρικό τεύχος.
Ο διαγωνισμός είναι για καθένα που άσχολεται με την ποίηση, τα θραβεία δεν θάνα άξιόλογα άστε να δικαιώσουν ύλικά όσους τιμηθούν, μα η διακρίσεις θάνα ένδιαφερόσες. Κι' έν πρώτοις — τόσο οι 3 πρώτες συλλογές όσο κι' οι 2 δεύτερες και τ' άλλα σκόρπια ποιήματα με την άπόσταση που θα χωρίζε καθένα τους θα δημοσιευτούν όλα στο πρώτο τεύχος της (Ποίηση) τ' επόμενης έκδοσης λυρικού λόγου που άναγγείλαν οι «Οριζόντες» άπό το περασμένο τους φύλλο και που θα περιέχει μόνο ποιήματα, τών πιο γνήσιων και άληθινών νέων ποιητών, άντιπροσωπευτικών τών νέων ρευμάτων και εκφράσεων της σημερινής και αύριανής Ποίησης. Η «Ποίηση» έχει έξοφολογημένη την έκδοσή της από καιρό, θάνα σκίμα θ βιβλίου, θ' άποτελείται από 8-10 τυπογραφικά κάθε τεύχος της και θα περιέχει μόνο 5-6 ποιήτες με καινούργιες τους άργασίες. Στην «Ποίηση» λοιπόν που θ' άφιέρωση στη Νέα μας

ΧΙΟΥΜΟΡΙΣΤΙΚΑ ΣΚΙΤΣΑ ΑΠ' ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ — ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ;

του που έμειναν ιστορικά. Μνημονεύονται κάθε τόσο στα περιοδικά και άναφέρονται στις συνηφιές.
Άγαπώτος σε όλους.
Και σεβαστός. Έχει συνδέσει τ' όνομά του με τό θεάτρο μας, όπου η έργασία του στάθηκε πολύτιμη. Καλό καρδος. Άλλοτε, μάλλον, ύστραπος και τζαναμπέτης. Στους έχθρους του τρομερός και στους φίλους του... άκόμα τρομερότερος. Έπιγραφματικός στους χαρακτήρους του στάθηκε άδυωάππος σε όλους. Άλλοίμονο του που σ' έχει φίλο—του έγραψε η Κυβέλη, πρό Χριστού, σε μία της άφιέρωση.
Σήμερα, νομίζω, ευμένεστερος. Ύποσπρίζει με φανατισμό ότι του φαίνεται σωστό κι άληθινό. Πασιγνώστος. Σε κυττά, παίζει τα θλάφαρα, σου μιλά, παίζει τα θλάφαρα, γυρίζει τό κεφάλι μια στιγμή, παίζει τα θλάφαρα... Λέει ένα άσπείο, γελός, μένει άποθής παίζοντας τα θλάφαρα. Άν τό φέρη η κουβέντα σφαγιάζει και κανένα με δυό λέξεις. Μικρογραφία του, ό Γιάννης Σίβερης.
— Ποιός είναι;

Ποίηση τόν πρώτο της αριθμό θα δημοσιευτούν όλα τα θραβειμένα μαζί με τό πρακτικό της Έπιτροπής και τις ξεχωριστές κρίσεις καθενός μέλους της για τους θραβευμένους, τις φωτογραφίες τους, βιονογραφικά και άχι τ' άλλα. Η άναγγελία και τ' άποτελέσματα θα θνούν σε ειδική δημόσια τελετή που θα γίνη σε μία γνωστή αίθουσα της πρωτεύουσας με κάθε τιμή που πρέπει. Προθεσμία άποστολής χειρογράφων με κεί τέλος Ιουνίου, πληροφίες και ότι άλλο στα νραβεία του (Πρακτορείο Πνευματικής Συνεργασίας) (Άκαδμίας 34). Σε περίπτωση που για ένο ή άλλο λόγο η «Ποίηση» δεν θα έδωνε, ό διαγωνισμός ίσούει και η δημοσίευση θα γίνη με τόν ίδιο τρόπο κι' έξισου τυπική στούς «Οριζόντες» σε τεύχος που θ' άναγγελη έγκλιρως. Έπειδή διαδύσαστε ν' άναγγείλωμε τό διαγωνισμό δεν κατορθώσαμε να συνεννοήσουμε μ' εκείνους που θεωρούμε πιο ειδικούς για να μετάσσουν στην Κριτική Έπιτροπή της άνομης των θραβείων, μόλις τελειώσουν η συνεννόησης θα την άναγγείλωμε μέσω του τύπου και τών «Οριζόντων» προσεκασατα, μαζί με νωτέρα συμπληρωματικά τών σημερινών μας.
Τό «Πρ. Πν. Συν.»

Β ΑΓΝΕΡ,
Μπετόθεν ; Ζέρω γώ ; Κεφάλι.
Πρόσωπο όλοστρόγγυλο. Μαλλί που πέφτει σαν άχτένιο στο μέτωπό του Μαγουλίε. Προγουλία. Τό κεφάλι του σαν κρεμασμένο λίγο μπρος — καθώς περπατά—ένα παλτό πελώριο με ζώνη. Τραβεί τόν όρόμο του πάντα άποροφνημένος—κι' έχει ένα ύφος που λέε ότι κλαίει από μέσα του ή έμπνέεται ή νυστάζει.
Μάλλον θεάρατος.
Άλλοτε τόν έθλεπε και με στολή στρατάρκου πής μουσικής — ήταν από τα γραφικότερα θεάματα. Συνθέτης και εκτελεστής λαμπρός. Οι πιο φανατικοί του θαυμαστές τόν λένε Βάγνερ, ίσως γιατί στις συμφωνίες του έχει άδυνομία στα μπουμπουνιτά. Πολλά και πολλούς έξετέλεσε στην πολυκυμαντή ζωή του Έπιθλητικός. Ό μόνος, θλαδής, άι' τούς μουσικούς μας που δεν είναι κατομοίους.
Τόν είδες να διευθύνη;
Παναγία μου! Έκτοζέει κέρη, μαλλιά, πανγκέττα, κορμί και τρέμει η ψυχή σου. Οίσθηλατείται. Χιλιά άνε μου νομίζεις τόν φυσούν και παίρνουν τα μαλλιά του, τό κορμί του, έπι που λέε—ά, θά πέση, ά θα κατακυλιαν να φά τα μούτρα του. Όστό, σο στέκεται έκει τό κέντρο της όρχήστρας του, άκλόνητα έτοιμόροπος και βουτά την μπαγκέττα του—σαν κότα που άνασκαλεύει φασουάδα — πότε στα έγχορδα, πότε στα πνευστά, πότε στα χάλκινα, πότε στα ταμπούρα που μπουμπουνίζου κι' άναγαλλιά-

ζει ή ψυχή του. Έννοείται ότι ή δικήσου πάει στην Κούλουρη. Βάννερ; Μπετόβεν; Ξέρω γώ; Έχει ένθουσιασμούς. Έμπνεύσεις δυνατές. Έχει δώσει τη ζωή του στην μουσική και την ψυχή του στα δημοτικά τραγούδια μας.

- Ποιός είναι;

*

ΣΥΡΡΕΑΛΙΣΤΗΣ.

Μύτη χρώματος σταματημένου ή μάλλον καλασμένου φρολογίου Μάτια κατσαρά. Μαλλιά λυπητά. Βάδισμα μπλέ ή μάλλον φυσικό. Μιλάει σαν φεγγάρι και περπατάει σαν μυρουδιά ντονέρ-κεμπάμπ. Γελάει σαν αριθμός 44. Όταν τον βλέπεις στον δρόμο θυμάσαι πόσο ακρίβαιναν οι σταχτοθήκες.

Σπουδαίος. Μέχρι δέντρου μυρκαστικού. Φοράει μια ρεμπουμπλικα χρώματος κονί-κλου μελαγχολικού—λίγο πιό ανοικτή. Ευχάριστος. Ευγενικός. Ποτέ δεν υποπεύεσαι πην τρέλλα του, αν δεν πην δης γραφή. Συνήθως ανοίγει το στόμα του και θγαίνουν από μέσα μπασκαλιάρσι. Τους καταπνίει με χαμόγελο και πάλι ξαναθγαίνουν. Τους ξανακαταπνίει. Και τότε βλέπεις κατάπληκτος ότι ξεχασες να φορέσης τις παντούφλες σου. Κοσμικός. Έμπειρος στην ποίηση ή μάλλον έμπειρικός. Πλούσιος. Κι' έγκάρδιος σαν μουστάρδα άρσενική Έχει μια ψικάμινο και

ψήνει μέσα σακλαμάρες. Καπνίζει σπουργίτια και μασουλάει παγοπέδιλα. Έκτός αν άλλαξε εσάκτως γούστα και χορεύει.

Ό Κοραντώνης, πιστεύω, τον θαυμάζει. Ό Έλύτης τον αναγνωρίζει για καλύτερο του. Έχει κι' έναν έγγονό μικρό ή μάλλον έγγονόπουλο. Συχνά, όλοι μαζί, παρέα με τον Γκάτσο, μπαίνουν σ' ένα λούκι και ταξιδεύουν για πην Άμοργό. Έπάνω τους φυσάει νέφτι και αιώρουνται σύννεφα μαδιά από καρκεκλοπόδαρα. Τους παρακαλουθούν πάντα νυκτερίδες που μασουλάνε στραγαλάκια. Με δυό λόγια:

Άπό πην πόρτα σου περνώ και βλέπω άλευρωμένα κι' άμέσως εκάταβα πώς πγαυνίζεις ψάβια.

Κατά τα άλλα, λαμπρός κύριος κι' άξιοσέβαστος.

- Ποιός είναι;

*

ΙΑΣΑΡΧΙΝΑ.

Άπ' τις κομψότερες γυναίκες του θεάτρου μας αν όχι ή κομψότερη. Μιλάει τραδώντας τη φωνή της σαν να τραγουδάει μαντινάδες.

Και παίζει συνεχώς κι' έπιτυχώς. Άν ήταν δυνατό να παίξη μόνη—δίκως θίσοο—θα ήταν εύτεχύτερη. Μαρία της ν' αλλάζει τουαλέτες Άν οι μωδιότες έγραφαν έργα θεατρικά θα ήταν ευ-

τυχέστερη. Ευγενέστατη. Άπό τις λίγες «κυρίες» μέσ' στο θέατρο. Άκούραστη, ακατάβλητη, έλεκτρι κή. Παθαίνεται με πην τέχνη της, δεν ξέρει τίποτε άλλο άπ' αυτή. Κακίες; Έχει μικρές. Στραβοζυλίες; Λένε πολλές. Κι' αυτό γιατί δεν βλέπει τίποτε άλλο άπ' το θέατρο. Πολιτισμένη, ευγενική, καλωσουνάτη — κι' όμως έπότισε πολλούς... φαρμάκι.

- Ποιά είναι;

*

ΜΟΥΣΑΚΙ.

Σερακιανός, λεπτός — σαν μή μου άπτου. Μουσικοκριτικός. Ίδιος με άγιογραφία θυζαντινή. Μοιάζει πολύ με τον Χριστό ή με τον Άπ Γιάννη τον νποτευτή.

Οί κριτικές του; (Άπ' όλον ότι μία μικρά άδιαθεσία με ήυπόδισε να παραστώ εις τό ρεσιτάλ της δεσποινίδος Παπαθρυκοπούλου έν τούτοις ήκουσα από έναν άνεψιόν της έξασδέλφης μου, ότι ή θεία του έμαθε από τον γαμθρόν της, ότι ή μπαζαννάκης του συνήντησε τον κουνιαδόν του, ό όποιος είχε ίδθί τον ταξιδέπν του θεάτρου και τον έβεβαίωσε ένόρκως ότι το ρεσιτάλ ήταν περίφημο. Μπράβο. Δεν είχα καμιάν άμφιδο.

Κατά τα άλλα περίφημος.

- Ποιός είναι;

Δ. ΨΑΘΑΣ

ΑΞΙΟΛΟΓΟΙ οι διαγωνισμοί που προκήρυξεν από καιρό ό «Σύνδεσμος Λογοτεχνών» για ποιήματα, διηγήματα και μελέτες μακάρι να τον έμμοιλοτο κι' άλλες οργανώσεις ώστε να γίνεται κάποια κίνηση στους κύκλους των νέων και νεωτέρων και νάρχωνται στην επιφάνεια τά καπνοφύκια ταλέντα και τά γνήσια δημιουργήματα. Μόνο πώς έχωμε άντιρρήσεις στο ζήτημα των άθλοθετών; μοιράζει τόσα και τόσα εκατομμύρια ως βοηθήματα για άνακομφισή των άπορων της μελάν, και δεν ξεχωρίζει 10—15 άπ' αυτά για να χορηγήσει ή ίδια από τό ταμείο της έκείνους που θα θραυευθούν; Με έρότους ζητά να μ'ξένη τά ποσά που ώρισε ως θραβεία; Είναι σοδάρ να μαζεύονται με ψήφουλα από δυό και τρεις τάφτωρικά αυτά ποσά που ώριστήκαν για θραβεία; Κι' αυτό πάλι που ζητούν να ποζάρουν ως φιλάθρωποι δεν ντρέπονται να βλέπουν να τυπώνεται τ' όνομά τους ως «χορηγών» για τά γελοία αυτά ποσά των 2 και 3 ε. κατομμυρίων που στοιχίζει μοναχά 1 δ-κά λάδι άπ' τό έμπορεύμά τους;

*

Μια σειρά από ένδιαφέροντα βιβλία για ζωγραφική (με έλληνικά κείμενα) ειδή το φως τη-καυλοφορίας κι' έβδ από υπνών, με τό φανερό σκοπό να μας μνηστή στην Τέχνη, και να μας κάρη να πην άγαπήσουμε. Έχωμε στα χέρια μας τά πρώτα (καθ' Χριστογένεια στην Τέχνη) «Μόνιμες γαράς», «Νέα Κορίθια», «Ρόδον τό άμάροσητον» κ.λ.π.) και τά φιλολομετρούμε με άπληστία γιατί έχουν πολλά προσόντα και προτερήματα (π. γ. καλοδεμένως και καλοσέπτες εκδόσεις με 5 γραμματιστές έλλοσέλιδες εικόνες, και 20 άλλες, έπεξηγητικόν κείμενο κ.λ.π.). Η σειρά αυτή που άναυγέλλει τη συμπλήρωσή της γρήγορα και με άλλους τόμους σχετικούς (καθ' άνθρωπος και τά ζώα), «Η γένεση του σύμπαντος», «Άπό τό θρησκεία των άρχαίων Έλλήνων», («Τό παιδί», «Τό παλληκάρι» κ.λ.π.) είναι πολύτιμα άπόχτημα για κάθε βιβλιοθήκη γιατί μας κάρη να ένδιαφερόμε για πην πραγματικά Μεγάλη Τέχνη. — άφού τέτοια είναι κι' αυτή που μας προσφέρεται με τόυς πέναιες αυτούς που άνήκουν στους μεγαλύτερους καλλιτέχνες τη-παιδικόμας Τέχνης.

*

ΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 6: Διάλεξη Γιώργου Θεοτοκά (Σχολή Μετοριότη) με θέμα: «Ό Μασκουγιάννης» — 7: Πρώτη του θεάτρου Μασίνας Κοτοπούλη (θέατρο «Ρέξ») με τον «Κύνα» — 8 «Ό Θράμβος της άρπής» τη μεγάλη θεατρική έπιτυχία του γάλλου άκαδημαϊκού Ζιλ Ρομαίν (παίζον τον κύριο ρόλο οι: Β. Λογοθέ-

Ο ΜΗΝΑΣ

*

ΣΧΟΛΙΑ, ΝΕΑ, ΕΙΔΗΣΕΙΣ

της. Π. Κοκκινάκη, Ρ. Μυράτ, Ά. Βλαχόπουλος κ. ά.). Όμοίως πρώτη του θεάτρου Τέχνης (του κ. Κ. Κούν) με τό θραυλικό έργο του άκαδημαϊκού κ. Γρηγ. Ξενοπούλου: «Στέλλα Βιολέττη». — 8: Πρώτη του θεάτρου Β. Άργυροπούλου (σκηνοθέτης Κωστής Μπαστιάς) με πην έλληνική κωμωδία του νέου συγγραφέα Β. Ιμπροχάωρη: «Τό γεροντοπολλήκαρο». (Παίζον τους κύριους ρόλους τό ζεύγος Άργυροπούλου, κ. ά.). — 13: Συναυλία της Κρατικής Ορχήστρας και της Χωρωδίας με τό «Ρέκβιεμ» του Μπερλιόζ, (διέυθυνση Φ. Οικονομίδη). — 17: Φιλολογική και Καλλιπεχνική συγκέντρωση (ή πρώτη) των συνεργατών των «Οριζόντων» για πνευματική επικοινωνία μεταξύ άλλων και οι: Ν. Λάσκαρης, Τασούλη, Λουντέμης, Μασζαράκης Σάββας, Βάλληπδας, Σταμπολής, Ξανθάκης, Βαϊάνος, — ως και οι: Ζαχ. Σαυοθράκης, Μαυροειδής, Φραγκόπουλος, Έρμητής, Ν. Γρέγος αι κ. Ά. ναυαγιστοπούλου, Πέρα και αι έδδες: Μπρία, Ρένα, Ίωάννα Σαυοθράκη, Ρένα Γρέγου, κ. ά. (Πρόγραμμα: Τραγουδι, ά. παγγελίες, γορυτικά σκέτα, σάτυρα, κ. λ. π.). — 20: 40θήμερα μνημόσυνα εις μνήμη του ποιητή Νασ. Λαπαθιώτη (εις την μητρόπολη) και του άρχαιολόγου και καθηγητού του Παντιστημιού Ν. Κυπαρίσου («Άγιος Βασίλειος» με συμμετοχή του πνευματικού μας κόσμου. — «Η κυριακάτικη συναυλία της Κρατικής Ορχήστρας με τη διεύθυνση Φ. Οικονομίδη (επανάληψη του προγράμματος της περασμένης Κυριακής). — 24: Έπιμνημόσυνη δέηση στον τάφο του Παλαμά, από μέρους της οικογενείας του με τη συμπλήρωση ένός χρόνου άπ' τό θάνατό του, με τη συμμετοχή και πλήθος από στενοί φίλους του. — 25: Πρώτη του θεάτρου Μανωλίδη — Βεάκη — Πατά — Δεινώραή (θέατρο «Πάνθεο» με τό έλληνικό έργο «Κάποιος από τό Τ. Τ. 502» του Δ. Ίωαννόπουλου' (παίζον οι πρωταγωνιστές και πολλοί άλλοι). — Β' Φιλολογική και Καλλιπεχνική συγκέντρωση των συνεργατών (και των φίλων) των «Οριζόντων». Μεταξύ άλλων, και οι Θρ. Κασσανάκης, Έλλη Άλεξίου, Π. Κυριακάς Μ. Λουντέμης, Ν. Προεστοπούλος, Ε. Μασζαράκης, Στ. Ξεφλούδας, Γ. και Πούτα Κοκκινάκη, Ά. Τασούλη, Δ. Ψαθάς, Π. Βάλληπδας, Σάββας, Γ.

Σταμπολής Γ. Φλερύ, Έλλη Ζαυρούδη, Γ. Καψαμπέλης, Άνθο. Παναγιωτόπουλος, Μ. Βαϊάνος, — Γ. Βλαβιανός Α. Πασιπάτης, Γ. Πέρρας, Γ. Λαμίας, Ζ. Σαυοθράκης, Κ. Μασζαλάς Β. Ζήνων, Ν. Κατζόπουλος, Ν. Τασούλης, — ως και αι κ. Καστανή, κη, Πέρα, Γρέγου Παναγιωτόπουλου, Κυριακού, Λαμίου Καναόλη, και έδδες: Σαυοθράκη, Πασιπάτη, Κυριακού, Γρέγου κ.λ.π. (πρόγραμμα: άποκαλυπτική τραγουδι, σάτυρα, πλοστικοί χοροί, κ. ά.). — 26: Άπέθανε ό ποιητής και γλωσσικός κριτικός Γιάν. Ζερβός. — 27: Η κηβεία του Γ. Ζερβού από πην έκκλησία του άγ. Γ. Κασούτη. — Η παρτική κυριακάτικη συναυλία της Κρατικής Ορχήστρας Άθηνών (διέυθυνση Φ. Οικονομίδη) άφιερωμένη στη μνήμη του Παλαμά άπ' άφορμή της έπίσημου μνημόσυνου του. — 28: Άνάληψη της διευθίνσεως των Κρατικών Σκηνών (έντικ του θεάτρου και Λυρικής) υπό του θεατρικού συγγραφέα και λογοτέχνη Νικ. Λάσκαρη.

Ό Παρισινός τύπος άφιερώνει για πρώτη φορά μετά τον πόλεμο ίκανό χώρο για τη σπμευητή ένοσησία του μεγάλου Έλληνος χαράκτη και ζωγράφου Δημ. Γαλιάν, που άποτραθηγμένος σ' ένα έξοχικό προάστειο του Παρισίου εργαζόταν, κατά τη συνήθειά του, άθραυτα, έτοιμάζοντας έργα για τον έαυτό του (πίνακες, ζωλογραφία κ. ά.) και παραγγελίες (εκαυογράφηση βιβλίων κ.λ.π.) Κι' αυτό, άπ' άφορμή, μιάς έπίσκεψης που του έκαμε και μιάς συνέντευξης που του πήρε, γνωστός δημοσιογράφος.

Πέθανε πρό ήμερών στη Ν. Νίκαια ό Σώτας Σκουταρης, μέος λογοτέχνης και ποιητής που είχε κι' άλλες εκδόσεις πριν λήνα χρόνια μιά ποιητική συλλογή με πρωτόλειους στίχους.

Στό έβδομομιάτο λογιό περιοδικό «Ρωμάντισ» (άρχιυνάτακτης του ό ποιητής κ. Άπ. Μαγγανάρης) δημοσιεύονται από μνημόν ένδιαφερόμενος σμενευβείς του συνεννήτη του Ω. (Μ. Χωνορόση) με δημοριστούς λογοτέχνες και άλλους συνεργάτες του περιοδικού, « κυρίες την αγγλη της διασημότητος». Έγώάφεροσε ήσαν των κ.κ. Τερζάκη, Βενεζή, Θεοτοκά, Καραγάτσι, Ψαθά, Χάγερ, Σουλιά — γραμμένες με διάθεση κι' άποκαλυπτικές.

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΟΥΤΟ: ΔΡΧ. 50.000